

Slutredovisning av uppdraget Insatser för ökad kvalitet och likvärdighet

U2018/02652 (delvis) U2021/03837

Publikationen finns att ladda ner som kostnadsfri PDF från Skolverkets webbplats:
www.skolverket.se/publikationer

Dokumentdatum: 2025-10-01

Diarienummer Skolverket: 2025:2097

Diarienummer Specialpedagogiska skolmyndigheten: 1 STY-2021/796

Skolverket, Stockholm 2025

Innehåll

1. Sammanfattning	5
2. Inledning	9
2.1 Bakgrund.....	9
2.2 Slutredovisningens struktur	11
2.3 Underlag för slutredovisningen	11
2.4 Metodreflektion.....	13
3. Kvalitetsdialoger med huvudmän inom skolväsendet.....	15
3.1 Sveriges huvudmän	15
3.2 Samverkan mellan Skolverket och SPSM	16
3.3 Kvalitetsdialogens olika delar.....	17
3.3.1 Introduktionsmöte	17
3.3.2 Dialog.....	17
3.3.3 Återkoppling	19
4. Resultat.....	20
4.1 Huvudmäns deltagande i kvalitetsdialoger	20
4.1.1 Fördelningen av huvudmän i kvalitetsdialoger återspeglar fördelningen i riket	20
4.1.2 60 procent av inbjudna huvudmän bedriver endast förskola	21
4.1.3 De flesta huvudmän som erbjuds kvalitetsdialog tackar ja	22
4.1.4 Tids- och resursbrist är det huvudsakliga skälet att inte delta i en kvalitetsdialog	22
4.1.5 Dialogerna når i hög utsträckning den tilltänkta målgruppen	23
4.2 Huvudmäns uppfattning om kvalitetsdialogen	23
4.2.1 Huvudmän till stor del positiva till kvalitetsdialogen	24
4.2.2 Huvudmän upplever att kvalitetsdialogen har bidragit till ökad förståelse och gett användbara kunskaper för huvudmannens fortsatta utvecklingsarbete.....	25
4.2.3 Huvudmän uppskattar dialogformen	27
4.3 Huvudmäns behov av utveckling såsom de framkommit i kvalitetsdialogen.....	27
4.3.1 Behov kopplas oftast till systematiskt kvalitetsarbete med undervisningen i fokus	28
4.3.2 Det varierar hur utvecklingsbehov är fördelade i förhållande till de övriga framgångsfaktorerna	30
4.3.3 Behov av att systematisera kompetensutvecklingen	31
4.3.4 Utmaningar med att möta barns och elevers behov av ledning, stimulans och stöd	32

4.3.5 Huvudmäns önskemål om mer stöd från myndigheterna	32
5. Slutsatser och fortsatt utveckling	33
5.1 Slutsatser med koppling till regeringsuppdragets övergripande intentioner	33
5.1.1 Kvalitetsdialogen och det nationella kvalitetssystemet – en viktig och angelägen insats	33
5.1.2 Det höga deltagandet i kvalitetsdialogen är en viktig förutsättning	34
5.1.3 Kvalitetsdialogen och det nationella kvalitetssystemet kan bidra till att stärka huvudmännens systematiska kvalitetsarbete	34
5.1.4 Kvalitetsdialogen bidrar till myndigheternas kunskap om huvudmännens styrkor och utmaningar	35
5.2 Viktiga aspekter att tillvarata och utveckla	36
5.2.1 Den övergripande strukturen för kvalitetsdialogernas genomförande och samverkan mellan Skolverket och SPSM bibehålls	36
5.2.2 Myndigheternas arbete med att systematisera kunskap från kvalitetsdialogerna fortsätter	36
5.2.3 Genomförandet av kvalitetsdialogen behöver differentieras mer	37
5.2.4 Stödet till huvudmän mellan kvalitetsdialoger ska utvecklas	39
Referenser	40

1. Sammanfattning

Skolverket och Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) har av regeringen fått i uppdrag att gemensamt erbjuda och genomföra kvalitetsdialoger med alla huvudmän inom skolväsendet i enlighet med regeringsuppdraget *Insatser för ökad kvalitet och likvärdighet* (U2018/02652 [delvis], U2021/03837).

Regeringsuppdraget omfattar även andra delar som riktade sig till alla fyra skolmyndigheter. Dessa delar har redan redovisats till regeringen.¹ Denna redovisning fokuserar, i enlighet med regeringsuppdraget, på erfarenheter och tidiga resultat av genomförandet av kvalitetsdialoger. I redovisningen beskrivs även hur genomförandet är planerat att fortsätta framöver.

Kvalitetsdialoger med huvudmän inom skolväsendet

I Sverige finns cirka 2 800 huvudmän inom skolväsendet. Av dessa är cirka 10 procent offentliga huvudmän och cirka 90 procent enskilda huvudmän. Offentliga huvudmän utgör en liten del av den totala andelen huvudmän i Sverige, men här går flest elever (79 procent). Huvudmännen är som grupp mycket heterogen.

Samtliga huvudmän kommer i slutet av 2025 att ha blivit erbjudna en kvalitetsdialog.² Därefter kommer samtliga huvudmän att börja bjudas in till en andra kvalitetsdialog. Det övergripande syftet med kvalitetsdialogen är att, tillsammans med det nationella kvalitetssystemet, bidra till ökad kvalitet och likvärdighet samt till barns och elevers utveckling och lärande. Varje kvalitetsdialog består av ett digitalt introduktionsmöte, ett fysiskt dialogmöte på plats hos huvudmannen och ett digitalt återkopplingsmöte. Samtliga tre delar genomförs under en period av cirka tre månader. De olika delarna beskrivs mer ingående i kapitel 3.

Kvalitetsdialogerna följs upp på olika sätt, vilket beskrivs i kapitel 2. Uppföljningarna utgör underlag för de resultat som beskrivs i kapitel 4.

Kvalitetsdialogen – en välkommen insats med högt deltagande

De flesta huvudmän tackar ja till en kvalitetsdialog med Skolverket och SPSM. De huvudmän som deltagit är överlag positiva till kvalitetsdialogen som ett stöd i sitt utvecklingsarbete. De flesta huvudmän uppskattar också det dialogbaserade arbetssättet med strukturerade samtalsformer som myndigheterna använder och ser att det är något de vill använda i sin egen verksamhet.

Huvudmän upplever i hög utsträckning att kvaliteten i genomförandet av kvalitetsdialogen är bra. Enskilda huvudmän upplever detta i något högre grad än kommunala huvudmän, men skillnaden är relativt liten. Vidare upplever

¹ Skolverket (2023), *Redovisning av uppdraget Insatser för ökad kvalitet och likvärdighet* (U2018/02652 (delvis) U2021/03837). Dnr 2022:353. Nationella målsättningar, delmål och indikatorer samt framgångsfaktorer för effektiv skolutveckling redovisades till regeringen 2023-04-28. Etablering av nya kontor och en regional organisation av Skolverket redovisades till regeringen 2023-12-13.

² Vissa undantag finns när det gäller huvudmän som ingår i Skolverkets riktade insatser. Dessa huvudmän kommer att erbjudas kvalitetsdialog när de riktade insatserna avslutats.

huvudmän i hög utsträckning att kvalitetsdialogen har bidragit till ökad förståelse för huvudmannens styrkor och utmaningar i förhållande till kvalitet och likvärdighet i verksamheten samt gett användbara kunskaper för huvudmannens fortsatta utvecklingsarbete. Här är skillnaden mellan enskilda och kommunala huvudmän något större, där enskilda huvudmän är mer nöjda. Resultatet ska dock tolkas med försiktighet då antalet kommunala huvudmän som tillfrågats är begränsat.³ Den grupp av huvudmän som är mest nöjda är små enskilda huvudmän som enbart bedriver förskola. Detta beskrivs i kapitel 4.

Tids- och resursbrist den vanligaste anledningen till att tacka nej

Tids- och resursbrist är den vanligaste anledningen till att huvudmän tackar nej till en kvalitetsdialog. Till stor del utgörs den gruppen av små enskilda huvudmän som enbart bedriver förskola. Det är en målgrupp som Skolverket och SPSM, utifrån tidigare rapporter, vet har ett stort behov av stöd i sitt systematiska kvalitetsarbete. Myndigheterna ser, med anledning av detta, ett behov av att undersöka om och hur vi kan nå dessa målgrupper i högre utsträckning. Detta beskrivs i kapitel 5.

Behov kopplas oftast till systematiskt kvalitetsarbete med undervisningen i fokus

Huvudmännens utvecklingsbehov har i över 70 procent av dialogerna en koppling till framgångsfaktorn *Systematiskt kvalitetsarbete med undervisningen i fokus*. Detta är inte förvånande då syftet med både kvalitetsdialogen och det nationella kvalitetssystemet är att underlätta huvudmäns planering, uppföljning, analys och utveckling av verksamheten samt att bidra till att det systematiska kvalitetsarbetet hos huvudmannen stärks och därmed underlättar en undervisning av hög kvalitet.

Dialogutförare beskriver att huvudmäns behov inom detta område skiljer sig åt. Det kan till exempel handla om grundläggande kunskap och förståelse för huvudmannauppgifterna och för vad ett systematiskt kvalitetsarbete innebär. En annan ytterlighet är huvudmän som redan har ett väl utvecklat systematiskt kvalitetsarbete, men som ändå har stora utmaningar med kvalitet och likvärdighet inom sin verksamhet och/eller mellan skolformer och fritidshemmet.

Huvudmäns utmaningar och behov av utveckling såsom de framkommit i kvalitetsdialogen beskrivs mer ingående i kapitel 4.

Skolverkets och SPSM:s slutsatser så här långt

- **Kvalitetsdialoger med utgångspunkt i det nationella kvalitetssystemet – en samling runt förskolans och skolans uppdrag**
Skolverket och SPSM:s samlade slutsats, utifrån de uppföljningar som presenteras i kapitel 4, är att kvalitetsdialogerna tillsammans med det nationella kvalitetssystemet har potential att bidra till en nationell samling runt förskolans och skolans uppdrag i linje med regeringsuppdraget. Vidare kan insatsen utgöra ett viktigt komplement i det samlade statliga

³ Resultatet bygger på en enkät, vilken skickades till 34 kommunala huvudmän som deltagit i en kvalitetsdialog. Av dessa tillfrågade besvarades enkäten av 23 huvudmän. Totalt finns det 290 kommuner i Sverige.

ansvaret med syfte att bidra till ökad kvalitet och likvärdighet i skolväsendet.

Kvalitetsdialogen är ett brett erbjudande som riktar sig till alla. Det innebär att Skolverket och SPSM genom kvalitetsdialogen även har mött de huvudmän som annars sällan eller aldrig möter staten. Vissa huvudmän har genom kvalitetsdialogen förstått sitt huvudmannaansvar och fått grundläggande förståelse för sitt uppdrag, vilket är ett första viktigt steg i utvecklingen mot ökad kvalitet och likvärdighet.

- **Bidrag till en fördjupad bild av läget i skolväsendet**

Kvalitetsdialoger med huvudmän har bidragit till att Skolverket och SPSM fått ökad inblick i olika huvudmäns erfarenheter och utmaningar i arbetet med kvalitet och likvärdighet. Den kunskap som genereras från kvalitetsdialogerna är inte representativ i statistisk mening, utan snarare kvalitativ. Kunskapen kan synliggöra återkommande teman, mönster och utmaningar som huvudmän i skolväsendet har. Nu när cykel 1 närmar sig sitt slut finns ett brett underlag att sammanställa och analysera. Underlaget kommer att sammanställas i en så kallad syntesrapport. Skolverket och SPSM ser att när kunskap som genereras från kvalitetsdialoger med huvudmän tolkas tillsammans med andra underlag som statistik, granskningsrapporter och forskning kan dessa källor tillsammans ge en fördjupad bild av läget i skolväsendet.

Skolverket och SPSM är måna om att återföra denna fördjupade bild av läget i skolväsendet och andra samlade erfarenheter och lärdomar från kvalitetsdialogerna till huvudmännen. Därför kommer myndigheterna från och med 2026 att genomföra årliga regionala återföringskonferenser som samtliga huvudmän kommer att bjudas in till. Syntesrapporten och de regionala återföringskonferenserna beskrivs mer i kapitel 5.

- **Utveckla och differentiera kvalitetsdialoger för att bättre möta huvudmäns förutsättningar och behov**

Skolverket och SPSM har inför nästa cykel med kvalitetsdialoger påbörjat ett arbete med att se över hur genomförandet av kvalitetsdialoger kan utvecklas och differentieras ytterligare. Det handlar både om att möta olika huvudmän utifrån deras förutsättningar och behov och att ta strategiska beslut för att insatsen ska få bästa möjliga effekt.

När det gäller små enskilda huvudmän handlar det till exempel om att forma insatsen så att fler kan tacka ja trots att de har begränsade resurser. Skolverket och SPSM planerar också att erbjuda nätverk för enskilda mindre förskolor med syfte att skapa forum där huvudmännen kan dela erfarenheter och stödja varandra.

När det gäller medelstora och stora huvudmän, och i synnerhet kommunala huvudmän, behöver Skolverket och SPSM anpassa innehållet så att dessa målgrupper i högre utsträckning upplever att kvalitetsdialogen stödjer dem i arbetet med att öka kvalitet och likvärdighet inom och mellan huvudmannens verksamheter och skolformer inklusive fritidshemmet.

Arbetet med att utveckla och differentiera kvalitetsdialogen beskrivs närmare i kapitel 5.

- **Fördelning av Skolverkets och SPSM:s resurser i arbetet med kvalitetsdialoger**

I den första cykeln av kvalitetsdialoger har erbjudandet att delta i kvalitetsdialog sett likadant ut för alla huvudmän. Även om det finns möjlighet att differentiera vissa delar, till exempel hur lång tid kvalitetsdialogen pågår eller hur mycket kontakt som sker mellan myndigheterna och huvudmannen i planeringen av kvalitetsdialogen, är grunden densamma. Det innebär att förskolan som skolform och enskilda huvudmän som huvudmannatyp är den målgrupp som erbjuds flest antal kvalitetsdialoger utifrån att de utgör en övervägande andel (cirka 68 procent) av den totala andelen huvudmän i Sverige.⁴ Samtidigt finns en mycket liten andel barn hos dessa huvudmän i relation till det totala antalet barn och elever i Sverige. Statskontoret, som har i uppdrag att utvärdera kvalitetsdialogerna, menar att denna fördelning av myndigheternas resurser inte är rättvis.⁵ Riksrevisionen har å andra sidan riktat en samlad kritik mot skolmyndigheterna och regeringen utifrån ett motsatt perspektiv.⁶ De menar att förskolan som skolform och små enskilda huvudmän som huvudmannatyp inte har lika tillgång till statens resurser och stöd, vilket kan påverka likvärdigheten negativt. Kvalitetsdialogen skulle kunna vara ett sätt att tillgodose detta behov.

I kapitel 5 problematiseras och beskrivs detta mer ingående. Inför cykel 2 blir båda dessa perspektiv viktiga underlag för Skolverket och SPSM i arbetet med att utveckla arbetet med kvalitetsdialoger för att insatsen ska få bästa möjliga effekt.

⁴ Skolverket (2025:9) Enskilda huvudmän i förskolan. Rapport. Enligt rapporten finns det 1 910 enskilda huvudmän i Sverige som enbart bedriver förskola. Det ska jämföras med den totala andelen huvudmän i Sverige som är cirka 2 800.

⁵ Statskontoret (2025:4) Dialog för ökad kvalitet och likvärdighet i skolan. En utvärdering. Delrapport, s 31.

⁶ Riksrevisionen (2025) Likvärdighet i förskolan – statens stöd, uppföljning och tillsyn. Granskningsrapport RiR 2025:15.

2. Inledning

2.1 Bakgrund

OECD lyfte i sin rapport *Improving Schools in Sweden*⁷ fram flera rekommendationer för att öka kvalitet och likvärdighet i det svenska skolväsendet. OECD:s rapport tillsammans med den svenska skolkommisionens arbete utgör bakgrunden till regeringsuppdraget.⁸ Skolkommisionen konstaterade bland annat att det i det svenska skolväsendet behövs en högre grad av samling runt skolans uppdrag och att staten behöver ta ett utökat ansvar när det gäller att stödja huvudmännen på regional nivå. Regeringens uppdrag till Statens skolverk, Statens skolinspektion, Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) och Skolforskningsinstitutet om insatser för ökad kvalitet och likvärdighet (U2018/02652 [delvis] U2021/03837) är ett uppdrag som består av flera delar. I denna slutredovisning redovisas den del av regeringsuppdraget som rör kvalitetsdialoger med huvudmän.

I regeringsuppdraget ingår utöver kvalitetsdialogerna även att

- utarbeta nationella målsättningar, delmål och indikatorer samt framgångsfaktorer för effektiv skolutveckling⁹
- skapa en regional organisation för Skolverket

Skolverket har enligt uppdraget redovisat dessa delar under 2023.¹⁰ Kvalitetsdialogen hänger tätt samman med det nationella kvalitetssystemet, som ska vara en utgångspunkt i kvalitetsdialogen. Det nationella kvalitetssystemet kommer därför att nämnas i redovisningen. För en närmare beskrivning av det nationella kvalitetssystemet hänvisar Skolverket till den tidigare redovisningen samt till Skolverkets webbplats.¹¹

Skolverket och SPSM ska, enligt regeringsuppdraget, gemensamt erbjuda och genomföra kvalitetsdialoger med samtliga cirka 2 800 huvudmän inom skolväsendet. Enligt beslut om ändrat regeringsuppdrag från den 5 april 2023 är det Skolverket och SPSM som avgör när och hur ofta huvudmännen ska erbjudas en kvalitetsdialog.¹²

Samtliga huvudmän i Sverige kommer i slutet av 2025 att ha blivit erbjudna en kvalitetsdialog¹³, som i denna rapport benämns som cykel 1. Skolverket och SPSM skickar i dagsläget ut erbjudandet till huvudmän i omgångar cirka var

⁷ OECD (2015) *Improving Schools in Sweden: An OECD perspective*.

⁸ Regeringen (2021) Uppdrag till Statens skolverk, Statens skolinspektion, Specialpedagogiska skolmyndigheten och Skolforskningsinstitutet (U2021/03837), s 7f.

⁹ Benämns fortsättningsvis som "det nationella kvalitetssystemet".

¹⁰ Skolverket (2023), *Redovisning av uppdraget Insatser för ökad kvalitet och likvärdighet* (U2018/02652 (delvis) U2021/03837). Dnr 2022:353. Nationella målsättningar, delmål och indikatorer samt framgångsfaktorer för effektiv skolutveckling redovisades till regeringen 2023-04-28. Etablering av nya kontor och en regional organisation av Skolverket redovisades till regeringen 2023-12-13.

¹¹ <https://www.skolverket.se/skolutveckling/kvalitetsarbete/systematiskt-kvalitetsarbete---sa-fungerar-det>

¹² Regeringen (2023) *Ändring av uppdraget om insatser för ökad kvalitet och likvärdighet* (U2023/01278). Regeringsbeslut 2023-04-05.

¹³ Vissa undantag finns när det gäller huvudmän som ingår i Skolverkets riktade insatser. Dessa huvudmän kommer att erbjudas kvalitetsdialog när de riktade insatserna avslutats.

tredje månad. I cykel 1 har huvudmännen delats in i 15 omgångar. Antalet huvudmän som blir erbjudna en kvalitetsdialog per omgång har ökat sedan arbetet påbörjades i augusti 2022. Ökningen har skett i takt med att Skolverket har öppnat nya regionkontor och att antalet medarbetare som arbetar med uppdraget därmed blivit fler. Skolverket fördelar huvudmännen utifrån storlek och typ av huvudman, enskild eller offentlig för att få en jämn spridning över åren och per region. I nuläget skickas ett erbjudande ut till cirka 250 huvudmän per omgång. Cykel 1 kommer att vara genomförd i sin helhet i mars 2026.

Det övergripande syftet med kvalitetsdialogen är att, tillsammans med de övriga insatserna i uppdraget, bidra till ökad kvalitet och likvärdighet. Detta ska i slutändan främja barns och elevers utveckling och lärande. Kvalitet i utbildningen hänger samman med hur väl verksamheterna uppfyller uppsatta mål och svarar mot nationella krav och riktlinjer i skollagen och läroplanerna. En verksamhet med hög kvalitet kännetecknas dessutom av en strävan till förnyelse och ständiga förbättringar utifrån rådande förutsättningar¹⁴. Likvärdighet i utbildningen innebär att alla barn och elever, oavsett skolform får lika tillgång till utbildning oavsett geografiska, sociala och ekonomiska förhållanden samt att de, med stöd av skolans kompensatoriska uppdrag ges lika möjligheter att lyckas med sina studier.¹⁵

Kvalitetsdialogen syftar bland annat till att ”underlätta huvudmännens eget arbete med planering, analys, uppföljning och utveckling av verksamheten och att identifiera utvecklingsområden hos respektive huvudman”.¹⁶ Detta ”genom att bygga varaktiga och stabila strukturer för utveckling stärks huvudmännens systematiska kvalitetsarbete och därmed underlättas en undervisning av hög kvalitet som i förlängningen kan leda till höjda kunskapsresultat”.¹⁷ Enligt regeringsuppdraget ska ”den samlade kunskap som finns om framgångsfaktorer för effektiv skolutveckling förmedlas [och] lärande exempel mellan huvudmän ska spridas”.¹⁸ Skolverket och SPSM ska också, enligt regeringsuppdraget, ”särskilt beakta vikten av att inte lägga en för stor administrativ börda på huvudmännen”.¹⁹

Kvalitetsdialogerna syftar också till att ge staten en möjlighet ”att följa utvecklingen i skolväsendet i förhållande till de mål, krav och riktlinjer som finns i styrdokumentet [och] få en tydligare nationell bild av läget i skolväsendet”.²⁰ Enligt regeringsuppdraget bör kvalitetsdialogen utgöra stommen i myndigheternas uppsökande verksamhet och myndigheternas liknande arbeten samordnas och kanaliseras genom den. Det gäller också andra typer av arbeten gentemot huvudmän i form av nätverk och referensgrupper som, enligt regeringsuppdraget, bör samordnas mellan myndigheterna.

¹⁴ Skolverket (2015) *Allmänna råd för systematiskt kvalitetsarbete*.

¹⁵ Skollagen (2010:800) Kap.1, §4, 9 och 8

¹⁶ Regeringen (2021) *Uppdrag till Statens skolverk, Statens skolinspektion, Specialpedagogiska skolmyndigheten och Skolforskningsinstitutet* (U2021/03837), s 5.

¹⁷ Ibid.

¹⁸ Ibid, s 6.

¹⁹ Ibid.

²⁰ Ibid, s 5.

Skolverket är i enlighet med regeringsuppdraget samordnande myndighet för kvalitetsdialogerna. Skolverket och SPSM genomför kvalitetsdialogerna tillsammans och redovisar i denna slutredovisning erfarenheter och resultat av arbetet så långt. Skolinspektionen och Skolforskningsinstitutet har fått möjlighet att lämna synpunkter på slutredovisningen. Skolinspektionen har valt att endast lämna synpunkter på de delar där Skolinspektionens uppdrag omnämns.

2.2 Slutredovisningens struktur

Kapitel 3 beskriver arbetet med att erbjuda och genomföra kvalitetsdialoger med huvudmän. Inledningsvis ges en bild av Sveriges huvudmän inom skolväsendet samt en beskrivning av hur Skolverket och SPSM samverkar i arbetet.

Kapitel 4 beskriver resultat av arbetet med kvalitetsdialoger indelat i tre områden: huvudmäns deltagande i kvalitetsdialogen, huvudmäns uppfattning om kvalitetsdialogen samt huvudmäns utvecklingsbehov så som de framkommit i kvalitetsdialogen.

Kapitel 5 sammanfattar slutsatser och fortsatt utveckling av genomförandet av kvalitetsdialoger.

2.3 Underlag för slutredovisningen

Underlag för denna slutredovisning utgörs både av interna uppföljningar och Statskontorets utvärdering.²¹ Underlagen omfattar i huvudsak resultat från kvalitetsdialoger som erbjudits huvudmän från uppdragets start i augusti 2022 till och med februari 2025.

Skolverket och SPSM följer upp kvalitetsdialogerna genom två typer av uppföljningar, löpande uppföljning och särskild formativ uppföljning. Från och med hösten 2024 genomför Skolverket och SPSM också en uppföljning utifrån resultatindikatorer till myndigheternas årsredovisningar. I beskrivningar av resultat från Skolverkets och SPSM:s uppföljningar används begreppet ”små enskilda huvudmän” återkommande. Skolverket och SPSM utgår i dessa fall från Statskontorets definition av små huvudmän, vilket avser huvudmän som bedriver verksamhet med upp till 50 barn.

Utöver Skolverkets och SPSM:s uppföljningar har Statskontoret i uppdrag att utvärdera kvalitetsdialogerna.

Löpande uppföljning

En löpande uppföljning sker årligen och syftar till att följa genomförandet av kvalitetsdialogerna genom att sammanställa uppgifter som dokumenteras löpande. Uppföljningen redovisar dels huvudmännens deltagande i kvalitetsdialogen, dels huvudmännens utvecklingsbehov så som de har framkommit i kvalitetsdialogen. De sistnämnda har samlats in genom att dialogutförarna, efter att

²¹ Statskontoret (2025:4) *Dialog för ökad kvalitet och likvärdighet i skolan. En utvärdering. Delrapport.*

kvalitetsdialogen i sin helhet har avslutats, har dokumenterat sina iakttagelser och uppfattningar om huvudmännens utmaningar och behov av utveckling. Denna information är viktig för myndigheterna i arbetet med att utforma insatser som är anpassade efter de behov som har identifierats i kvalitetsdialogerna.

Särskild formativ uppföljning

De särskilda formativa uppföljningarna har genomförts vid två tillfällen. Fokus för de formativa uppföljningarna har varit att beskriva huvudmännens uppfattningar om kvalitetsdialogen och hur den bidragit till deras verksamhet. Resultaten från dessa uppföljningar används för att identifiera behov av justeringar i modellen för kvalitetsdialogen.

Huvudmännens uppfattningar om kvalitetsdialogen har fångats upp både genom enkäter och intervjuer med ett urval av huvudmän vid två tillfällen under våren 2023 och under våren 2024.²²

Uppföljning av resultatindikatorer

Under hösten 2024 har Skolverket och SPSM tagit fram resultatindikatorer för kvalitetsdialogerna.²³ Resultatindikatorerna, som i första hand togs fram för myndigheternas årsredovisningar, syftar till att ge en övergripande bild av deltagande huvudmäns värdering av vilka kunskaper (förståelse) de har fått av dialogen och hur användbara dessa kunskaper är för det fortsatta utvecklingsarbetet.

Indikatorerna följs upp genom en enkät som riktats till huvudmän som genomfört en kvalitetsdialog. Med kvalitetsdialog avses inte enbart själva dialogtillfället utan hela arbetsprocessen från första kontakten med huvudman till det avslutande återkopplingsmötet. Enkäten innehåller dels frågor som ligger till grund för resultatindikatorerna, dels frågor om kvaliteten i Skolverkets och SPSM:s genomförande av dialogen.

Indikatorsuppföljningen 2024 avser samtliga huvudmän som genomfört kvalitetsdialogen i sin helhet under januari till och med september. Enkäten skickades till 306 huvudmän, av dessa huvudmän var 271 enskilda, 34 kommunala och en statlig²⁴. Svarsfrekvensen uppgick till 66 procent av de huvudmän som omfattades av enkäten; 178 enskilda, 23 kommuner och en statlig. Jämförelser mellan enskilda och offentliga huvudmän behöver utifrån svarsfrekvensen tolkas med försiktighet då antalet offentliga huvudmän som besvarat enkäten är lågt (23 av 34 tillfrågade kommuner).

Statskontorets utvärdering

Statskontoret har i uppdrag av regeringen att utvärdera regeringsuppdraget som kvalitetsdialogerna är en del av. Uppdraget är ”att utvärdera om myndigheternas

²² För närmare beskrivning av urval och tillvägagångssätt se Skolverket (2023) *Formativ uppföljning av kvalitetsdialoger med huvudmän, omgång 1 och omgång 2* och Skolverket (2024) *Formativ uppföljning av kvalitetsdialoger, rapport 2*. Dnr 2022:1137.

²³ Skolverket (2025) *Skolverkets årsredovisning 2024*.

²⁴ Statens institutionsstyrelse.

insatser och åtgärder med anledning av uppdraget har genomförts effektivt och bidragit till ökad kvalitet och likvärdighet i skolväsendet”.²⁵ Statskontoret redovisade en första delrapport²⁶ till regeringen den 28 februari 2025 och ska slutredovisa uppdraget i februari 2026. Utvärderingen utgör en viktig del i Skolverkets och SPSM:s uppföljning och utveckling av kvalitetsdialogerna.

Övriga underlag

Ytterligare ett underlag som nämns i denna slutredovisning är Riksrevisionens granskning av om staten arbetar effektivt för att främja en likvärdig förskola.²⁷ Riksrevisionen har inte specifikt granskat kvalitetsdialogen, men Skolverket och SPSM bedömer att den är intressant för att kontrastera Statskontorets utvärdering som beskrivits i stycket ovan.

2.4 Metodreflektion

Kvalitetsdialoger är en utvecklingsstödande insats som i enlighet med regeringsuppdraget är tänkt att vara återkommande och långsiktig. Ur ett uppföljningsperspektiv kan denna intention med uppdraget i förhållande till dess genomförande medföra en del försvårande omständigheter. Följande avsnitt syftar till att redogöra för begränsningar och möjligheter kopplat till uppföljning av myndigheternas arbete med uppdraget så här långt.

De resultat som beskrivs i regeringsredovisningen behöver tolkas med utgångspunkt i de syften och sammanhang som empiri har samlats in och bearbetats utifrån. Det innebär att det i nuläget inte är möjligt att dra slutsatser om huruvida kvalitetsdialogen och de aktiviteter huvudmän uppger att de genomfört i slutändan faktiskt leder till ett förbättrat systematiskt kvalitetsarbete eller en undervisning av hög kvalitet. De uppföljningar som myndigheterna har genomfört har syftat till att synliggöra huvudmäns *uppfattningar* om kvalitetsdialogens genomförande och dess värde för det utvecklingsarbete som huvudmännen bedriver vidare på egen hand. Genom myndigheternas uppföljningar har det blivit möjligt att systematisera kunskap om innehållet i kvalitetsdialogerna och att identifiera återkommande teman och mönster gällande de utmaningar och behov i huvudmännens verksamhet som dialogerna har kretsat kring. Genom att kombinera den kunskap som kvalitetsdialogerna genererar med annan uppföljningsdata, såsom nationell statistik, granskningar och andra studier, kan myndigheterna få en mer nyanserad bild av läget i skolväsendet.

Regeringens målsättningar i regeringsuppdraget är långsiktiga och omfattar som tidigare beskrivits flera delar. Varje huvudman har i detta tidiga skede av uppdraget enbart erbjudits en kvalitetsdialog. Som insats är kvalitetsdialogen begränsad i tid för varje huvudman och utgör således en liten del av huvudmännens arbete med att systematiskt stärka kvalitet och likvärdighet i sina

²⁵ Regeringen (2022) *Uppdrag att utvärdera insatser och åtgärder för kvalitet och likvärdighet* (U2022/02901).

²⁶ Statskontoret (2025:4) *Dialog för ökad kvalitet och likvärdighet i skolan. En utvärdering. Delrapport.*

²⁷ Riksrevisionen (2025) *Likvärdighet i förskolan – statens stöd, uppföljning och tillsyn.* Granskningsrapport RiR 2025:15.

verksamheter. En central del i kvalitetsdialogerna har varit att introducera och fördjupa förståelsen för det nationella kvalitetssystemet som en gemensam referensram för utvecklingen mot ökad kvalitet och likvärdighet. Samtidigt krävs fortsatt arbete av huvudmännen för att de långsiktiga målen med insatsen ska nås eftersom huvuddelen av utvecklingsarbetet görs utanför kvalitetsdialogen och ägs av huvudmännen själva.

En annan del i regeringsuppdraget handlar om att kvalitetsdialogerna ska bidra till en tydligare nationell bild av läget i skolväsendet. Även här är det viktigt att belysa de begränsningar och möjligheter som finns. Begränsningarna handlar bland annat om att innehållet i kvalitetsdialogerna varierar beroende på huvudmannens kontext, val av prioriterade frågor eller vilka som deltar i samtalen. Därtill är tiden för dialogen begränsad, vilket gör det svårt att fördjupa analysen eller verifiera vad som lyfts fram. Detta innebär att de slutsatser som kan dras från kvalitetsdialogerna på nationell nivå inte kan ses som representativa i sig, men de utgör kvalitativa bidrag till den befintliga nationella bilden av läget i skolväsendet. Möjligheterna ligger i att varje huvudman inför en kvalitetsdialog får underlag för analys med nationella målsättningar, delmål och indikatorer samt verksamhetens förutsättningar. Även om de statistiska uppgifter som ingår i detta underlag inte är nya, utan bygger på redan befintlig statistik, har de sammanställts för alla huvudmän i ett gemensamt format och tanken är att de ska användas på ett systematiskt och återkommande sätt. Att de delmål och indikatorer som myndigheterna ser som centrala och viktiga för att följa upp och utveckla kvalitet och likvärdighet har samlats och tydliggjorts för huvudmän i ett sådant underlag kan i sig bidra till en tydligare nationell bild av läget i skolväsendet.

3. Kvalitetsdialoger med huvudmän inom skolväsendet

3.1 Sveriges huvudmän

I Sverige finns cirka 2 800 huvudmän inom skolväsendet. Beräkningen av antalet huvudmän utgår från tillgänglig information från skolenhetsregistret samt från den officiella statistiken över landets förskolor.²⁸ Skolverket och SPSM har, utifrån hur regeringsuppdraget är formulerat och skollagens bestämmelser, bedömt att kvalitetsdialoger ska erbjudas till huvudmän för samtliga skolformer och fritidshemmet, oavsett om det är fråga om kommunala, regionala, statliga eller enskilda huvudmän.²⁹

Enskilda huvudmän bedriver sin verksamhet i ett flertal juridiska former; aktiebolag, ekonomiska- eller ideella föreningar, handels- eller kommanditbolag, fysisk person, registrerade trossamfund, stiftelser eller fonder. Diagram 1 visar fördelningen av huvudmän utifrån juridisk form per skolform. När det gäller kommunal vuxenutbildning (Komvux) ska diagrammet läsas utifrån att kommunerna är huvudmän för all utbildning inom Komvux.³⁰ Kommunerna kan dock bedriva utbildningen på entreprenad via enskilda utbildningsanordnare. Diagrammet visar således hur utbildningen inom Komvux fördelar sig mellan enskilda utbildningsanordnare och huvudmannen själv.

Huvudmännen inom skolväsendet är en heterogen grupp.³¹ En huvudman kan vara allt från ett föräldrakooperativ med en liten grupp barn, till en kommun med ansvar för samtliga skolformer eller en koncern ansvarig för flera huvudmän med geografiskt stor spridning. Huvudmännen har samma formella ansvar i rollen som huvudman, men har i praktiken väldigt varierade förutsättningar.

Den svenska skolans ägarstrukturer kännetecknas av en stor föränderlighet vilket har kartlagts av Skolverket i flera rapporter.³² Dessa visar också att det i vissa fall kan vara svårt att fastställa ägarstrukturer. Både inom enskilda och offentliga huvudmän byts dessutom personal på styrkedjans alla nivåer kontinuerligt ut. Beskrivningen av en huvudman kan ge ett intryck av en någorlunda bestående enhet över tid, både avseende ägarstruktur och de individer som innehar olika

²⁸ Förskolor ingår inte i skolenhetsregistret. Uppgifter om huvudmän för förskolan inhämtas genom den insamling som görs avseende uppgifter om barn och personal i förskolan med referenstid 15 oktober. Uppgifter avseende verksamheterna samlas in och granskas av SCB och lämnas till Skolverket under påföljande vår i samband med att statistiken publiceras i slutet av april. Aktualiteten i Skolverkets uppgifter kan därför vara bristfällig. Samtliga förskolehuvudmän som av SCB uppges vara aktiva aktuellt år ingår i ramen.

²⁹ Skollagen (2010:800), 1 kap. 1 §, 2 kap. 2–5, 8–8 a §§.

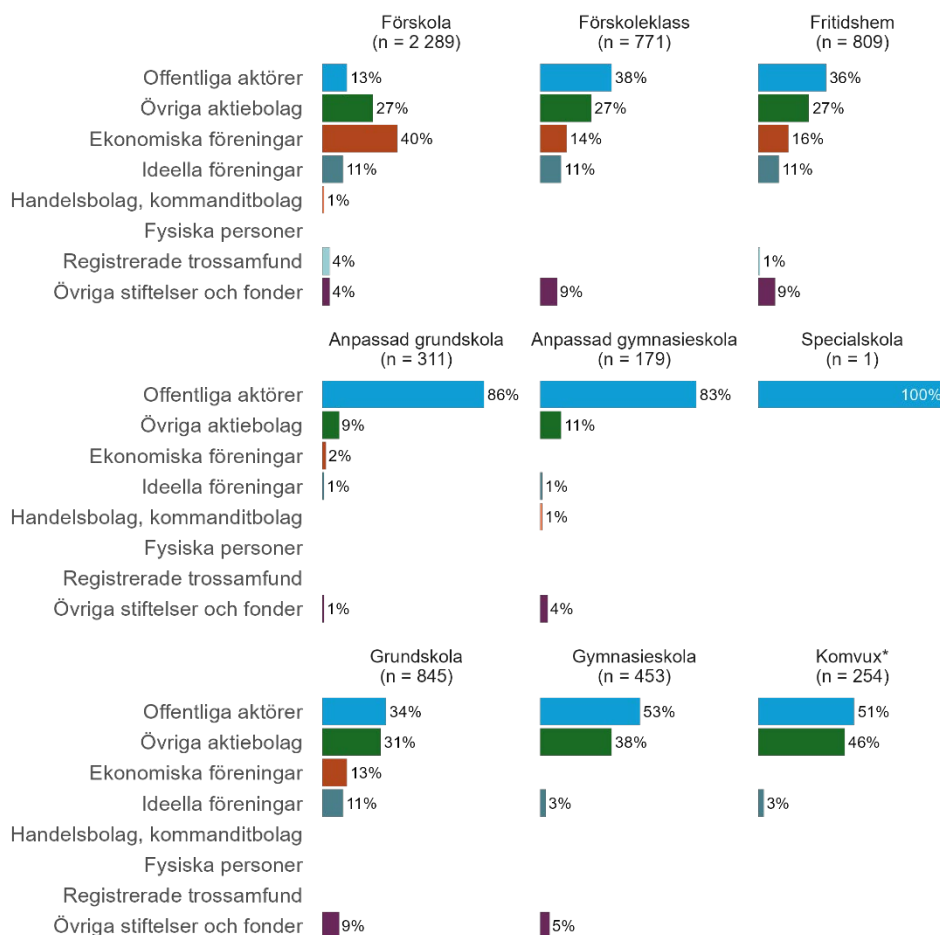
³⁰ I vissa fall kan även regioner vara huvudman för komvux enligt 20 kap § 18 Skollagen (2010:800).

³¹ För en mer ingående beskrivning, se SOU 2022:53 *Statens ansvar för skolan – ett besluts- och kunskapsunderlag. Volym 1. Utredningen om ökat statligt ansvar för skolan*, kap 4.2, 4.3 samt 4.4.2–4.4.3.

³² Se bland annat Skolverket (2012) *Enskilda huvudmän och skolmarknadens ägarstrukturer. Skolverkets aktuella analyser 2012*. Skolverket (2014). *Privata aktörer inom förskola och skola. En nationell kartläggning av enskilda huvudmän och ägare*. Skolverket (2024) *Enskilda huvudmän i grund- och gymnasieskolan*. Skolverket (2025) *Enskilda huvudmän i förskola*.

befattningar inom huvudmannen. I praktiken är dock många huvudmän i konstant förändring och enskilda huvudmän kan byta juridisk form, säljas eller köpas upp.

Diagram 1. Fördelning av huvudmän utifrån juridisk form per skolform. Datan bygger på samtliga huvudmän som omfattas av första cykeln kvalitetsdialoger och är hämtad 2025-05-25.³³

3.2 Samverkan mellan Skolverket och SPSM

Skolverket och SPSM genomför kvalitetsdialoger i nära samarbete. Medarbetare på de båda myndigheterna är samorganiserade i sju regionala team på sex kontor i Sverige: Luleå, Härnösand, Solna³⁴, Örebro, Göteborg och Malmö. Det är alltid en dialogutförare från respektive myndighet som ansvarar för att genomföra dialogens samtliga delar med en huvudman. Arbetet sker med gemensam utgångspunkt i regeringsuppdraget, men dialogutföraren representerar även den egna myndigheten. Det kan till exempel handla om att i återkopplingen visa på

³³ *Fördelningen hur utbildningen inom komvux fördelar sig mellan kommunal huvudman och enskild utbildningsanordnare baseras på siffror i Skolverkets rapport *Kommuners användning av kommunal vuxenutbildning på entreprenad*. Rapport 2025:7.

³⁴ På kontoret i Solna finns två regionala team.

stöd som den egna myndigheten har utifrån huvudmannens beskrivna behov i dialogen.

En viktig del av samarbetet mellan Skolverket och SPSM är att verka för nationell likvärdighet i mötet med huvudmän i kvalitetsdialoger. Myndigheterna har tillsammans tagit fram en *Vägledning för genomförande av kvalitetsdialoger*.³⁵ Vägledningen anger ramar för uppdraget och ger dialogutförare stöd i arbetet. De olika regionala teamen möts också kontinuerligt tillsammans för att dela erfarenheter och tillsammans utveckla arbetet med uppdraget.

3.3 Kvalitetsdialogens olika delar

En kvalitetsdialog består i huvudsak av tre delar; introduktionsmöte, dialog och återkoppling. Dessa delar ska ses som en helhet. Huvudmannen har möjlighet att tacka nej till fortsatt deltagande efter varje del av kvalitetsdialogen.

Inför och mellan de tre delarna har myndigheterna kontakt med varje huvudman. Kontakten syftar till att dialogen ska kunna anpassas utifrån huvudmannens förutsättningar och behov inom uppdragets ramar.

Skolverket och SPSM har valt att skicka erbjudandet om en kvalitetsdialog skriftligen per e-post till skolchef/skolchefer och företrädare för nämnd eller styrelse. Därefter tar Skolverket eller SPSM den första kontakt, företrädesvis med skolchef. Huvudmän som tackar ja bjuds in till ett digitalt introduktionsmöte. Huvudmän som tackar nej får information om att de kommer att bli erbjudna en kvalitetsdialog igen i nästa cykel.

3.3.1 Introduktionsmöte

Introduktionsmötet är den första delen i en kvalitetsdialog. Det syftar till att skapa förståelse för kvalitetsdialogen samt att inspirera huvudmän till att delta i en dialog med myndigheterna. Introduktionen ska också ge huvudmän möjlighet att få kunskap om det nationella kvalitetssystemet och hur det kan användas i det systematiska kvalitetsarbetet. Inför introduktionsmötet behövs ingen förberedelse från huvudmannens sida.

Introduktionsmötet är den mest standardiserade delen av kvalitetsdialogen och genomförs digitalt med flera huvudmän samtidigt. Introduktionsmöten kan också genomföras enskilt för en huvudman, till exempel för stora offentliga eller enskilda huvudmän eller i andra specifika fall.

3.3.2 Dialog

Dialogen är den andra delen av en kvalitetsdialog och sker fysiskt på plats hos varje huvudman. Med utgångspunkt i det nationella kvalitetssystemet fokuserar dialogen på huvudmannens utmaningar och behov i frågor som rör kvalitet,

³⁵ Skolverket (2024) *Vägledning för genomförande av kvalitetsdialoger*. Dnr 2023:851. SPSM *Vägledning för genomförande av kvalitetsdialoger*. Dnr 1 STY-2025/559.

likvärdighet samt barns och elevers utveckling och lärande. Dialogen är framåtsyftande och ska ses som ett stöd för huvudmannens systematiska kvalitetsarbete.

Inför dialogen ombeds huvudmannen att identifiera vilken eller vilka frågor/områden³⁶ som är mest prioriterade och som de önskar föra en dialog med myndigheterna om. Huvudmannen kan använda det nationella kvalitetssystemet och ett underlag för analys som stöd för att identifiera vad som ska prioriteras. Underlag för analys är en sammanställning av nationell statistik i förhållande till det nationella kvalitetssystemet för respektive huvudman. Alla huvudmän, som fram till februari 2025 tackat ja till en dialog, har fått ett underlag för analys utskickat till sig från Skolverket inför dialogen. Den 25 februari 2025 lanserade Skolverket en ny statistikdatabas.³⁷ I den nya statistikdatabasen kan huvudmän själva ta fram ett underlag för analys. Inför dialogen får dock varje huvudman fortsatt stöd av Skolverket och SPSM för att ta fram underlag för analys i form av länkar till statistikdatabasen. Länkarna leder till tabeller med sammanställd statistik för varje skolform och fritidshem som huvudmannen har i sin verksamhet och utgår från det nationella kvalitetssystemet.

Huvudmäns kapacitet att förbereda sig inför dialogen har visat sig variera stort. Med hänsyn till att kvalitetsdialogen inte ska bidra till en ökad administrativ börda för huvudmannen är förberedelsearbetet inför dialogen frivilligt. Skolverket och SPSM anpassar dialogen utifrån huvudmannens kapacitet, prioriterade fråga och nuläge. Inför dialogen bjuds huvudmännen in till ett eller flera avstämningsmöten i syfte att komma överens om upplägg och innehåll.

För att dialogen ska nå sitt syfte är skolchef och representanter från huvudmannen viktiga aktörer. Ibland sker flera dialoger hos samma huvudman. Det kan till exempel ske om olika nämnder hos en kommunal huvudman ansvarar för olika skolformer och önskar ha separata dialoger. En dialog kan också omfatta flera huvudmän, exempelvis om en koncernledning har huvudmannaskap för flera verksamheter med olika organisationsnummer.

Skolverket och SPSM leder dialogen med hjälp av strukturerade samtal för att möjliggöra att allas perspektiv tas tillvara och använder det nationella kvalitetssystemet som ett verktyg för att fördjupa den prioriterade fråga huvudmannen valt att dialogen ska fokusera på. I dialogen får huvudmannen stöd i att identifiera såväl styrkor som utmaningar och möjliga orsaker till dessa. För att åstadkomma detta använder myndigheterna ett dialogbaserat arbets- och förhållningssätt som präglas av lyhördhet, öppenhet, respekt och stöd.³⁸ Efter dialogen upprättas mötesanteckningar som ska godkännas av huvudman innan de färdigställs.

³⁶ Begreppen frågor och områden kommer fortsättningsvis att användas synonymt när det gäller vad huvudmän identifierar att de önskar att dialogen med myndigheterna ska fokuserar på.

³⁷ https://statistikdatabasen.skolverket.se/PxWeb/pxweb/sv/Skolverkets_statistikdatabas/

³⁸ Skolverkets processbeskrivning 7.6.1 *Erbjuda och genomföra nationella kvalitetsdialoger*. Dnr 2023:851 och Specialpedagogiska skolmyndighetens processbeskrivning 4.4.4 *Erbjuda och genomföra kvalitetsdialoger med huvudman*. Dnr 1 STY-2025/559.

3.3.3 Återkoppling

Återkopplingen är den tredje och sista delen i en kvalitetsdialog och sker digitalt med varje huvudman cirka en månad efter dialogen. I återkopplingen ges huvudmannen möjlighet att tillsammans med myndigheterna reflektera över vad som framkom i dialogen och huvudmannens fortsatta utvecklingsarbete. Återkopplingen syftar till att ytterligare fördjupa dialogen utifrån huvudmannens behov. Skolverket och SPSM har då också möjlighet att hänvisa huvudmannen till myndigheternas befintliga stöd utifrån de utvecklingsbehov som framkommit under dialogen och/eller utifrån vad huvudmannen efterfrågat under dialogen.

4. Resultat

Skolverket och SPSM har, som beskrivs i kapitel 2, kontinuerligt arbetat med att samla in och systematisera information från kvalitetsdialogerna. Informationen utgör de resultat myndigheterna redogör för i detta kapitel. Resultaten behöver tolkas utifrån de sammanhang där informationen samlats in, vilket myndigheterna också redogör för i kapitlet. I kapitel 5 diskuteras resultaten i relation till regeringsuppdragets intentioner. Där presenterar också slutsatser och det fortsatta arbetet.

4.1 Huvudmäns deltagande i kvalitetsdialoger

Resultaten för huvudmäns deltagande i kvalitetsdialoger bygger på ett underlag av 1 600 huvudmän som fram till februari 2025 erbjudits en kvalitetsdialog.

Underlaget utgör cirka 60 procent av samtliga huvudmän. Huvudmännen bjöds in i omgång 1–10.

4.1.1 Fördelningen av huvudmän i kvalitetsdialoger återspeglar fördelningen i riket

Diagram 2 visar fördelning av huvudmän uppdelat på enskilda och offentliga.³⁹ Av diagrammet framgår att fördelningen av huvudmän i kvalitetsdialogernas olika omgångar varit proportionerlig i förhållande till fördelningen i populationen i riket. Det framgår också att andelen enskilda huvudmän utgör nästan 90 procent av samtliga huvudmän i Sverige. Totalt utgör offentliga huvudmän alltså en mindre del av rikets huvudmän (10 procent), men här finns flest barn och elever (79 procent).⁴⁰

³⁹ Utöver kommuner ingår bland de offentliga huvudmännen regioner, kommunalförbund och statliga huvudmän.

⁴⁰ Statskontoret (2025:4) *Dialog för ökad kvalitet och likvärdighet i skolan. En utvärdering. Delrapport*, s 39. Statskontorets egen bearbetning av uppgifter från Skolverket i oktober 2024.

Diagram 2. Fördelning av deltagande huvudmän uppdelat på enskilda och offentliga huvudmän över omgång 1–10.

I riket finns en stor variation i storleken avseende antal barn och elever hos huvudmän, vilket speglar variationen av antal barn och elever hos de huvudmän som erbjudits en kvalitetsdialog. De flesta huvudmän som erbjudits en kvalitetsdialog har relativt få barn och elever. Andelen huvudmän med upp till 30 barn/elever uppgår till drygt 35 procent. Över 50 procent av huvudmännen som erbjudits kvalitetsdialog har upp till 60 barn och elever.

Antalet barn och elever hos huvudmän som erbjudits kvalitetsdialog sträcker sig från fem barn och elever till ungefär 32 000 barn och elever. Det genomsnittliga antalet barn och elever hos en huvudman som hittills erbjudits kvalitetsdialog är 658 och motsvarande siffra för riket är 765.⁴¹ Medianen är 46 bland huvudmän som erbjudits kvalitetsdialog och 45 bland huvudmän i riket.

4.1.2 60 procent av inbjudna huvudmän bedriver endast förskola

Av de 1600 huvudmän, som fått erbjudande om en kvalitetsdialog under omgång 1–10, bedriver 70 procent verksamhet i endast en skolform. De flesta av dessa

⁴¹ Sveriges tre största kommuner har ännu inte erbjudits en kvalitetsdialog.

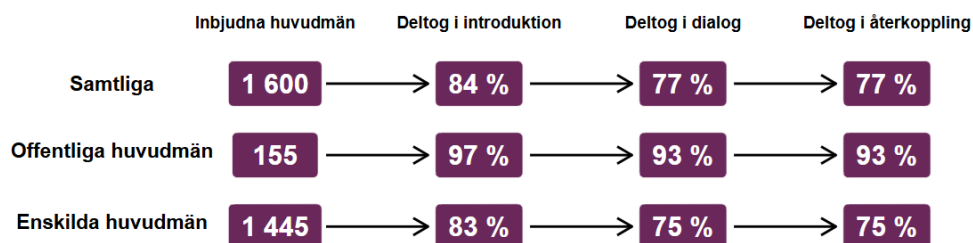
bedriver verksamhet inom förskola, totalt 60 procent. Dessa är i regel små huvudmän i termer av antal barn i verksamheten och bedrivs som ideell eller ekonomisk förening. Fördelningen av huvudmän efter antal skolformer, inklusive fritidshemmet, som hittills erbjudits en kvalitetsdialog, är proportionerlig mot fördelningen i riket.

4.1.3 De flesta huvudmän som erbjuds kvalitetsdialog tackar ja

Skolverket och SPSM:s löpande uppföljning av kvalitetsdialoger med huvudmän visar att de flesta huvudmän tackar ja till erbjudandet. Statskontoret beskriver i sin delrapport kvalitetsdialogen som ”en välkommen insats med högt deltagande” och att de uppfattar att ”det finns ett starkt signalvärde i att staten kommer ut till verksamheterna”.⁴² Skolverket och SPSM delar den bilden.

Av de huvudmän som fram till årsskiftet erbjudits en kvalitetsdialog har 84 procent tackat ja till en kvalitetsdialog och sedan deltagit på ett introduktionsmöte. 77 procent av de 1600 huvudmännen deltog även i dialogen och återkopplingen. Offentliga huvudmän tackar i större utsträckning ja till en kvalitetsdialog än enskilda huvudmän. Figur 1 visar fördelningen mellan offentliga och enskilda huvudmän som deltagit i kvalitetsdialogens olika delar.

Figur 1 Antal och andel huvudmän som deltagit i kvalitetsdialoger i omgång 1–10, redovisade utifrån kvalitetsdialogens olika delar.

4.1.4 Tids- och resursbrist är det huvudsakliga skälet att inte delta i en kvalitetsdialog

Tids- och resursbrist är den vanligaste anledningen som huvudmän anger när de tackar nej till en kvalitetsdialog. Av de totalt 16 procent huvudmän som tackat nej till en kvalitetsdialog, angav nästan hälften detta som främsta anledning. Det är i huvudsak små enskilda huvudmän som tackar nej på grund av tids- och resursbrist.

Av de huvudmän som deltagit i introduktionen, har 7 procent tackat nej till dialogen. Även då anges det huvudsakliga skälet vara tids- och resursbrist.

⁴² Statskontoret (2025:4) *Dialog för ökad kvalitet och likvärdighet i skolan. En utvärdering. Delrapport*, s 23.

Tabell 1 visar en sammanställning av de anledningar som huvudmän uppger när de tackar nej till att delta i kvalitetsdialogen som helhet eller efter att ha deltagit i introduktionsmötet. Det är ingen väsentlig skillnad mellan vilka skäl som angivits beroende på när huvudmannen avböjt deltagandet.

Tabell 1. Sammanställning av anledningar till att inte delta i kvalitetsdialog (endast ett alternativ kan anges).

Anledning till att inte delta	Avböjt deltagande		Efter introduktion	
	Antal	Andel	Antal	Andel
Tids- eller resursbrist	116	45 %	46	41 %
Annat skäl	43	17 %	25	22 %
Ej intresserad	29	11 %	19	17 %
Intresserad men inte just nu	35	14 %	18	16 %
Huvudmannen har ej svarat	27	11 %	1	1 %
Ingen anledning angiven	-	-	3	3 %
Indikation på att huvudmannen inte bedriver någon verksamhet	5	2 %	-	-

Enskilda huvudmän tackar nej till en kvalitetsdialog i större omfattning än offentliga. Enskilda huvudmän som endast bedriver förskola tackar nej till kvalitetsdialogen i högre grad än övriga.

Andelen huvudmän som tackat nej har legat relativt konstant under dialogernas olika omgångar. De huvudmän som tackar ja till dialogen deltar sedan också med några få undantag i återkopplingen.

4.1.5 Dialogerna når i hög utsträckning den tilltänkta målgruppen

Kvalitetsdialogerna riktar sig till skolchefer och företrädare för huvudmannens styrelse eller nämnd. Skolchefer närvarar vid över 90 procent av dialogerna och representanter för nämnd och styrelse i ungefär 75 procent av dialogerna. I 3 procent av dialogerna deltar ingen från den tilltänkta målgruppen. Minst vanligt förekommande är det att pedagogisk eller övrig personal deltar vid dialogerna, vilket rimligen förklaras av att kvalitetsdialogen riktar sig till huvudmannen. Pedagogisk eller övrig personal har deltagit i ungefär en tredjedel av dialogerna.

4.2 Huvudmäns uppfattning om kvalitetsdialogen

Huvudmäns uppfattning om kvalitetsdialogen har följts upp sedan starten av uppdraget genom den särskilda formativa uppföljningen som Skolverket och SPSM gör tillsammans, samt från och med hösten 2024 genom uppföljningen av

framtagna resultatindikatorer. Dessa underlag beskrivs under 2.3 *Underlag för slutredovisningen*.

Statskontoret har också följt upp huvudmännens uppfattning om kvalitetsdialogen genom bland annat gruppintervjuer med skolhuvudmän som redovisas i deras delredovisning.⁴³

4.2.1 Huvudmän till stor del positiva till kvalitetsdialogen

Skolverket och SPSM:s uppföljningar visar att huvudmän som tackat ja till en kvalitetsdialog till stor del är positiva till kvalitetsdialogen som ett stöd i sitt utvecklingsarbete. Detta stärks också av Statskontorets delrapport. Mest nöjda med kvalitetsdialogen är, menar Statskontoret, ”små huvudmän och huvudmän med lite resurser för skolutvecklingsarbete [...] men även de större huvudmännen uppskattar dialogerna”.⁴⁴ Det den senare kategorin huvudmän särskilt lyfter, enligt Statskontoret, är ”samtalsformen i sig och att dialogutförarna är kunniga och bra på den” samt vidare att ”huvudmannaskapet ställs i fokus”.⁴⁵

Indikatorsuppföljningen 2024, som omfattade 306 huvudmän⁴⁶, visar att de flesta huvudmän som svarade på enkäten upplevde kvaliteten i genomförandet av dialogen som mycket bra eller ganska bra. I tabell 2 redovisas andelen positiva enkätsvar för de områden som berör uppföljningen av kvaliteten i genomförandet av dialogen.

Tabell 2. Andelen positiva enkätsvar, frågor om kvaliteten i genomförandet av kvalitetsdialogen.⁴⁷

	Mycket bra	Ganska bra	Andel positiva svar
Informationen från myndigheterna om hur kvalitetsdialogen går till	71%	27%	98%
Kontakten med myndigheterna i frågor som rörde ert deltagande i kvalitetsdialogen	81%	15%	97%
Underlag för analys som myndigheterna skickade till er	48%	40%	88%
Anpassning av innehållet i kvalitetsdialogen till er verksamhets förutsättningar och behov	60%	29%	89%
Bemötandet från dialogutförarna	96%	3%	99%
Kvalitetsdialogen som helhet	70%	26%	96%

⁴³ Statskontoret (2025:4) *Dialog för ökad kvalitet och likvärdighet i skolan. En utvärdering. Delrapport*.

⁴⁴ Ibid, s 7 och s 23.

⁴⁵ Statskontoret (2025:4) *Dialog för ökad kvalitet och likvärdighet i skolan. En utvärdering. Delrapport*, s 24

⁴⁶ 271 enskilda, 34 kommunala och en statlig, se 2.3 *Underlag för redovisningen*.

⁴⁷ Tabellen har modifierats genom att endast de positiva svaren redovisas samt att resultaten redovisas i procent istället för indikatorsmått. För tabellen i sitt ursprungliga skick, se Skolverkets PM *Uppföljning av kvalitetsdialoger 2024 – resultatindikatorer samt övrig uppföljning*. Dnr 2024:2818.

När det gäller frågorna om kvaliteten i genomförandet finns det en viss skillnad i hur kommuner respektive enskilda huvudmän har svarat. De enskilda huvudmännen har skattat värdet av dialogen som helhet något högre än de kommunala, men skillnaden är relativt liten (97 procent respektive 87 procent). Det är en större skillnad vad gäller underlagen för analys och anpassningen av innehållet till förutsättningar och behov. De enskilda huvudmännen har svarat att dessa delar fungerat mycket bra eller ganska bra i högre utsträckning än vad de kommunala huvudmännen har gjort (cirka 90 procent respektive 72 procent).⁴⁸

4.2.2 Huvudmän upplever att kvalitetsdialogen har bidragit till ökad förståelse och gett användbara kunskaper för huvudmannens fortsatta utvecklingsarbete

Indikatorsuppföljning 2024 visade att de svarande huvudmännen i hög utsträckning upplevde att kvalitetsdialogen bidragit till ökad förståelse inom de fem olika områden som dialogen berör. Tabell 3 visar en sammanställning av huvudmännens svar utifrån de fem områden som följdes upp.

Tabell 3. Sammanställning av huvudmäns svar gällande om kvalitetsdialogen bidragit till ökad förståelse inom fem områden som dialogen berör.⁴⁹

I vilken utsträckning bedömer du att kvalitetsdialogen bidragit till er förståelse för...	I mycket stor utsträckning	I ganska stor utsträckning	Andel positiva svar
...vilka styrkor ni har i er verksamhet kopplat till kvalitet och likvärdighet?	33%	56%	88%
...vilka utmaningar ni står inför i er verksamhet kopplat till kvalitet och likvärdighet?	34%	52%	87%
...vad ni behöver arbeta med för att förbättra kvalitet och likvärdighet i er verksamhet?	35%	49%	84%
...hur det nationella kvalitetssystemet med målsättningar, delmål, indikatorer och framgångsfaktorer fungerar?	38%	51%	89%
...hur det nationella kvalitetssystemet med målsättningar, delmål, indikatorer och framgångsfaktorer kan användas i ert systematiska kvalitetsarbete?	35%	47%	82%

Även indikatorn om huvudmännen upplever att kvalitetsdialogen givit användbara kunskaper för huvudmannens fortsatta utvecklingsarbete visade på vad Skolverket och SPSM bedömer är ett gott resultat. I tabell 4 visas en sammanställning av huvudmännens svar.

⁴⁸ För en mer detaljerad bild av jämförelsen mellan enskilda och kommunala huvudmän se Skolverkets PM *Uppföljning av kvalitetsdialoger 2024 – resultatindikatorer samt övrig uppföljning*. Dnr 2024:2818.

⁴⁹ Tabellen har modifierats genom att endast de positiva svaren redovisas samt att resultaten redovisas i procent istället för indikatorsmått. För tabellen i sitt ursprungliga skick, se Skolverkets PM *Uppföljning av kvalitetsdialoger 2024 – resultatindikatorer samt övrig uppföljning*. Dnr 2024:2818.

Tabell 4. Sammanställning av andelen enkätsvar gällande om kvalitetsdialogen givit användbara kunskaper för huvudmannens fortsatta utvecklingsarbete.⁵⁰

	I mycket stor utsträckning	I ganska stor utsträckning	Andel positiva svar
I vilken utsträckning upplever du att kvalitetsdialogen gett användbara kunskaper för ert fortsatta utvecklingsarbete?	38%	47%	85%

Det finns en viss skillnad i hur huvudmännen har svarat på enkäten beroende på om det är en kommunal eller en enskild huvudman. Skillnaden behöver tolkas med försiktighet då antalet kommuner som besvarat enkäten är 23.⁵¹ De enskilda huvudmännen har över lag svarat att kvalitetsdialogen bidragit till en ökad förståelse i större utsträckning än vad kommunala huvudmän har gjort. Framför allt när det kommer till att identifiera styrkor, utmaningar och prioriteringar syns en skillnad i hur huvudmännen svarat. Bland de enskilda huvudmännen har cirka 90 procent svarat att dialogen bidragit till en ökad förståelse för dessa områden, medan motsvarande siffra för kommunala huvudmän är 57 procent. Det är en mindre, om än fortfarande tydlig, skillnad mellan kommuner och enskilda när det gäller frågorna om det nationella kvalitetssystemet. Vidare har de enskilda huvudmännen i högre utsträckning (87 procent) än de kommunala (70 procent) svarat att kvalitetsdialogen gett användbara kunskaper för fortsatt utvecklingsarbete.⁵²

Dessa utfall går att jämföra med den formativa uppföljning som Skolverket och SPSM gjorde med huvudmän som genomfört kvalitetsdialogen under perioden september 2022 till maj 2023.⁵³ Cirka 80 procent av respondenterna svarade då att de fått en ökad förståelse för de utmaningar de står inför och vad de behöver prioritera för att förbättra kvalitet och likvärdighet i sin verksamhet. Vidare visade uppföljningen att motsvarande andel, cirka 80 procent av huvudmännen, uppgav att de hade genomfört aktiviteter utifrån det som framkom i dialogen. Även här påvisades liknande skillnader mellan enskilda och kommunala huvudmän. Totalt 89 procent av de enskilda huvudmännen svarade att kvalitetsdialogen bidragit till att de fått ökad förståelse för sina utmaningar i mycket eller ganska stor utsträckning, jämfört med 48 procent av de kommunala huvudmännen. Vid en närmare analys av de enskilda huvudmännen, visade det sig huvudmän som enbart bedriver förskola till 97 procent upplevde att de fått ökad förståelse i mycket eller ganska stor utsträckning, jämfört med 67 procent av de övriga enskilda huvudmännen.

⁵⁰ Tabellen har modifierats genom att endast de positiva svaren redovisas samt att resultaten redovisas i procent istället för indikatorsmått. För tabellen i sitt ursprungliga skick, se Skolverkets PM *Uppföljning av kvalitetsdialoger 2024 – resultatindikatorer samt övrig uppföljning*. Dnr 2024:2818.

⁵¹ 23 av de 34 tillfrågade kommunerna svarade på enkäten. Totalt finns det 290 kommuner i Sverige.

⁵² För en mer detaljerad bild av jämförelsen mellan enskilda och kommunala huvudmän se Skolverkets PM *Uppföljning av kvalitetsdialoger 2024 – resultatindikatorer samt övrig uppföljning*. Dnr 2024:2818.

⁵³ Skolverket (2024) *Formativ uppföljning av kvalitetsdialoger med huvudmän*, rapport 2. Dnr 2022:1137.

4.2.3 Huvudmän uppskattar dialogformen

Många huvudmän lyfter också att dialogen i form av strukturerade samtal bidrar till detta. I intervjuer, som Statskontoret gjort med huvudmän, har det bland annat framkommit att huvudmän säger sig få ”en utifrånblick på sin verksamhet som är svår att få till på egen hand”. Det gäller både samtalsformen i sig och hur dialogutförarna ställer frågor och leder samtalet vidare. Även de huvudmän som Statskontoret menar är mindre positiva till dialogerna säger att ”de har haft nytta av dialogutförarnas sätt att spegla tillbaka och koka ner det som olika deltagare sagt under dialogen”. Statskontoret ger vidare flera exempel på att huvudmän uppfattat att kvalitetsdialogen tillsammans med det nationella kvalitetssystemet bidragit till att underlätta deras systematiska kvalitetsarbete. Dock menar Statskontoret att det ”varierar hur mycket dialogerna bidrar till att underlätta huvudmännens analys och att identifiera utvecklingsområden”.

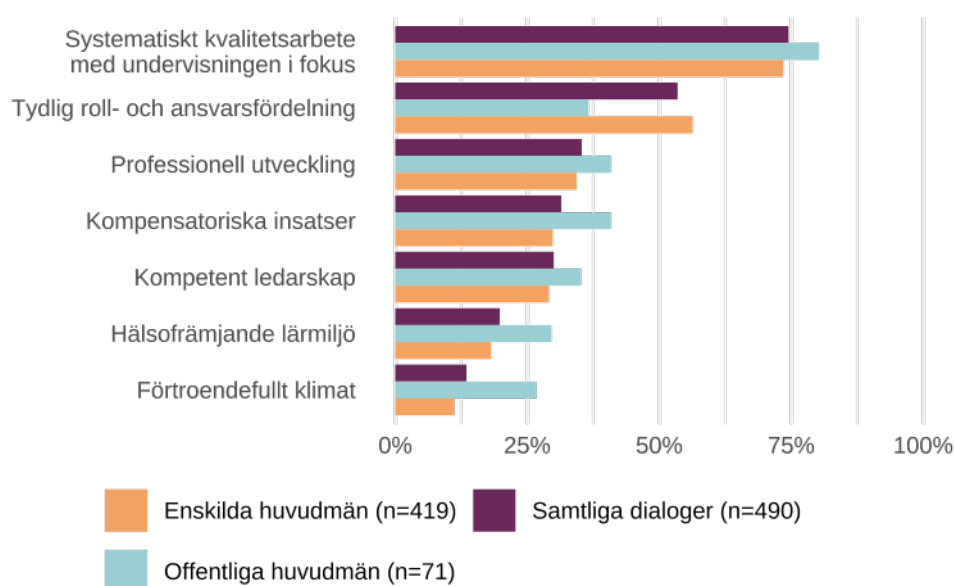
4.3 Huvudmäns behov av utveckling såsom de framkommit i kvalitetsdialogen

Sammanställningen av huvudmäns behov av utveckling såsom de framkommit i kvalitetsdialogen, bygger på den dokumentation som dialogutförare gör efter varje avslutad kvalitetsdialog med en huvudman. Bilden av huvudmännens behov och utmaningar behöver tolkas utifrån att den är ett bidrag från kvalitetsdialogerna till den befintliga kunskapen om skolväsendet.

Uppföljningen av huvudmäns behov av utveckling omfattar insamlade data för omgångarna 7–10, det vill säga kvalitetsdialoger genomförda med knappt 490 huvudmän. Drygt 85 procent är enskilda huvudmän och knappt 15 procent är offentliga huvudmän. Det varierar vilka skolformer inklusive fritidshemmet dessa huvudmän har. Drygt 65 procent bedriver endast verksamhet i en skolform och en övervägande majoritet av dessa huvudmän (cirka 85 procent) bedriver endast verksamhet i förskolan.

Skolverket och SPSM har valt att använda framgångsfaktorerna och delmålen i det nationella kvalitetssystemet som grund för att sortera huvudmännens behov av utveckling. I diagram 3 redovisas vid hur många dialoger respektive framgångsfaktor har berörts. Diagrammet visar också skillnaden mellan dialoger med offentliga och enskilda huvudmän.

Diagram 3. Andel framgångsfaktorer som berörts i kvalitetsdialoger med huvudmän.

4.3.1 Behov kopplas oftast till systematiskt kvalitetsarbete med undervisningen i fokus

Huvudmännens utvecklingsbehov har i över 70 procent av dialogerna en koppling till framgångsfaktorn *Systematiskt kvalitetsarbete med undervisningen i fokus*. Detta är rimligtvis en konsekvens av att det är just huvudmannens systematiska kvalitetsarbete som enligt uppdraget ska stärkas. Av dialogutförarnas beskrivningar framgår att huvudmännens behov kan handla om det systematiska kvalitetsarbetet i sig, samt utvecklingen av dess ingående delar som uppföljning, analys eller utvecklingsinsatser. Men denna framgångsfaktor aktualiseras även när systematiken inom ett annat specifikt område, till exempel arbete med extra anpassningar och särskilt stöd eller tillgänglig lärmiljö, diskuteras i dialogen. I dessa fall är det vanligt att huvudmännens utvecklingsbehov kopplats till flera framgångsfaktorer samtidigt, däribland *Systematiskt kvalitetsarbete med undervisningen i fokus*, vilket medför att denna faktor är överrepresenterad jämfört med de övriga.

Den löpande uppföljningen lyfter fram beskrivningar av att huvudmän ofta har utmaningar med att få till ett fungerande kvalitetsarbete från undervisningsnivå till huvudmannanivå. Det kan handla om att huvudmannen inte får, eller inte efterfrågar, den information som behövs om undervisningen för att kunna göra relevanta analyser och fatta beslut om utvecklingsinsatser. Det kan också handla om att tydliggöra prioriteringar och mål från huvudmannen till undervisningsnivå. I en del beskrivningar av huvudmän lyfts att huvudmän uttrycker ett behov av att i högre grad följa upp och analysera undervisningens kvalitet och kvalitativa underlag som inte enkelt låter sig mätas.

Fördelningen av framgångsfaktorer som berörts i kvalitetsdialoger skiljer sig åt inom gruppen enskilda huvudmän. I dialoger med enskilda huvudmän som enbart bedriver förskola kopplades 80 procent av dialogerna till behov som rör framgångsfaktorn *Systematiskt kvalitetsarbete med undervisningen i fokus*.

Fördelat på huvudmannatyp är det mer vanligt att *Systematiskt kvalitetsarbete med undervisningen i fokus* kopplas till de behov och utmaningar som diskuteras i kvalitetsdialoger med offentliga huvudmän än med de enskilda. Hos de offentliga huvudmännen återfinns också behov av utveckling som berör den politiska nivån, även om dessa inte är särskilt framträdande. Det kan till exempel handla om att dialog mellan nämnd och förvaltning saknas och behöver utvecklas, att nämnden får information per skol- eller verksamhetsform och inte ser helheten, att den politiska nivån behöver efterfråga information mer systematiskt eller att nämnden fokuserar på skolornas driftsfrågor.

Små enskilda förskolor tenderar att ha ett mindre utvecklat systematiskt kvalitetsarbete och otydlighet avseende roller och ansvar

I flera dialoger med enskilda huvudmän som enbart bedriver förskola framkommer det att det systematiska kvalitetsarbetet är bristfälligt eller i vissa fall helt saknas. Dialogutförare beskriver att huvudmännens beskrivningar indikerar att det saknas varaktiga, stabila strukturer och systematik för det systematiska kvalitetsarbetet. Svårigheterna, såsom de framkommer i dialogerna, bottnar bland annat i att förstå vad som är relevant att följa upp, analysera och dokumentera. Huvudmän uttrycker ibland att överföring av information mellan de olika nivåerna i styrkedjan inte fungerar eller sker i form av informella samtal.

Vidare beskriver dialogutförare att dessa huvudmän ibland tycks sakna grundläggande förutsättningar för att kunna bedriva ett långsiktigt utvecklingsarbete och att det finns en otydlighet i roller och ansvar. I små enskilda förskolor är det snarare regel än undantag att samma person innehar rollen som förskollärare, rektor och skolchef eller minst två av dessa roller. Det är vanligt förekommande att små enskilda förskolor bedriver sin verksamhet som ekonomiska eller ideella föreningar, vilket innebär att styrelsens sammansättning förändras frekvent. Både huvudmän och rektorer i dessa verksamheter lyfter att detta bidrar till att det är svårt att få en kontinuitet i det systematiska kvalitetsarbetet. Återkommande är också utsagor om att rektorer får ta ett stort ansvar för verksamheten, däribland även uppgifter som bör ligga på huvudmannanivån.

Styrelsen har inte sällan otillräckliga kunskaper om och förståelse för såväl det systematiska kvalitetsarbetet, som för huvudmannauppgiften i stort. Sammantaget kan detta leda till att huvudmannen lägger stor del av ansvaret för det systematiska kvalitetsarbetet på rektorn.

Utveckling av analysarbete, samsyn och delaktighet

Utvecklingsbehov i det systematiska kvalitetsarbetet med undervisningen i fokus kan också handla om att förbättra det befintliga systematiska kvalitetsarbetet, snarare än att bygga det från grunden. Det kan exempelvis handla om att förfina eller fördjupa analysen eller utveckla uppföljningen. Detta framkommer i kvalitetsdialoger med flera offentliga huvudmän, men även för en del enskilda. Det återkommer också att huvudmän lyfter behov av att utveckla kommunikation, samsyn och delaktighet inom och mellan nivåerna i styrkedjan. Det kan till exempel handla om ett behov av att skapa mer likvärdighet mellan verksamheterna eller att involvera undervisningsnivån mer. Detta uttrycks på olika sätt och kopplas till delvis olika framgångsfaktorer. I vissa fall knyts beskrivningarna till specifika områden, som behov av samsyn kring elevhälsoarbete eller i frågor som berör arbetet med att främja närvaro och förebygga frånvaro. I andra fall är beskrivningarna mer allmänt hållna och berör det systematiska kvalitetsarbetet i stort.

Ett återkommande behov är att skapa eller utveckla en röd tråd i hela styrkedjan, inom eller mellan skolformer och fritidshemmet. Den röda tråden återkommer oftare kopplat till behov hos de offentliga huvudmännen än hos de enskilda. Det kan bero på att offentliga huvudmän vanligen är huvudman för fler skolformer än de enskilda och att uppföljning och analys varierar i kvalitet i vissa av de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

4.3.2 Det varierar hur utvecklingsbehov är fördelade i förhållande till de övriga framgångsfaktorerna

Det varierar hur huvudmäns utvecklingsbehov, såsom de framkommer i kvalitetsdialogerna, fördelar sig mellan de övriga sex framgångsfaktorerna. Totalt sett har flest utvecklingsbehov kopplats till framgångsfaktorn *Tydlig roll- och ansvarsfördelning* och minst vanligt är *Hälsofrämjande lärmiljö* och *Förtroendefullt klimat*.⁵⁴ För de offentliga huvudmännen har utvecklingsbehoven fördelats något jämnare utifrån de övriga sex framgångsfaktorerna jämfört med de enskilda huvudmännen.

Även här kan Skolverket och SPSM se att fördelningen av behoven mellan framgångsfaktorerna skiljer sig en del mellan grupperna när myndigheterna delar in de enskilda huvudmännen i mindre grupper. Framgångsfaktorn *Tydlig roll- och ansvarsfördelning* avviker när det gäller enskilda huvudmän som enbart bedriver förskola. Hos dessa huvudmän berörs framgångsfaktorn i 67 procent av dialogerna, jämfört med övriga enskilda huvudmän där den berörs i 33 procent av dialogerna. Exempel på vad det kan handla om redovisas i det föregående avsnittet om det systematiska kvalitetsarbetet. Eftersom dessa huvudmän är den största gruppen påverkar det även den totala bilden.

⁵⁴ Se diagram 3.

Det finns förmodligen flera förklaringar till varför fördelningen av behoven i förhållande till framgångsfaktorerna ser ut på det här sättet. En sak att ha i åtanke är att framgångsfaktorerna överlappar och går in i varandra.

4.3.3 Behov av att systematisera kompetensutvecklingen

Kompetensutveckling och kollegialt lärande är ytterligare utvecklingsbehov som huvudmän berör i kvalitetsdialogen. En gemensam nämnare inom detta område, oavsett huvudmannatyp, är att hitta systematik i och förståelse för organisationens samlade utvecklingsbehov så att dessa behov kan ligga till grund för kompetensutveckling och kollegialt lärande. Det framgår bland annat att uppföljningen och planeringen av det professionella lärandet behöver systematiseras mer för att ge bestående effekter på undervisningen över tid. En del exempel finns på att det är rektorns eller personalens behov och egna intressen som ligger till grund för kompetensutveckling, snarare än de behov som har identifierats i det systematiska kvalitetsarbetet eller behov i barn- och elevgrupperna.

Vidare kan utmaningarna handla om att det saknas forum för kollegialt lärande där erfarenhetsutbyte kan äga rum och där samtliga verksamheter, avdelningar eller nivåer i organisationen involveras. För mindre huvudmän beskrivs att sådana forum är viktiga för att utjämna skillnader i kompetens i kollegiet, framför allt när det finns flera obehöriga. Ibland beskrivs problem med att hitta och frigöra tid för gemensamma kollegiala samtal och reflektion.

Verksamhetens förutsättningar såsom storlek, juridisk form, ekonomiska ramar eller personella resurser lyfts som utmaningar för att kunna stärka och bygga personalgruppens kompetens eller för att behålla kompetens över tid. Det nämns också att det är svårt att rekrytera behörig personal, vilket försvårar en långsiktig professionell utveckling.

I en del fall kopplas behoven av kompetensutveckling till ett specifikt område. Detta beskrivs tydligt för huvudmän som enbart bedriver förskola men motsvarande exempel finns också bland andra huvudmän. Det är till exempel relativt vanligt att det för huvudmän med enbart förskola har uppmärksammats utmaningar med att ge varje barn det stöd som behövs och detta kopplas till bristande kompetens i verksamheten. Bland annat beskrivs att den specialpedagogiska kompetensen behöver öka eller att personalen har bristande kunskap och kompetens för att stödja barns språkutveckling. Det finns också exempel där personalens begränsade språkkunskaper uppges ligga bakom utmaningarna.

Bland enskilda huvudmän som enbart bedriver gymnasieskola är det relativt vanligt förekommande med beskrivningar om att elevunderlaget har förändrats och att verksamheten upplever svårigheter med att möta elevgruppens behov och förutsättningar. Det kan bland annat handla om att elever bedöms sakna tillräckliga kunskaper för att klara gymnasiala studier. Även problem med ökad stress, frånvaro och psykisk hälsa nämns.

4.3.4 Utmaningar med att möta barns och elevers behov av ledning, stimulans och stöd

Som framkommer ovan handlar en del huvudmäns utmaningar om att möta barns och elevers behov av stöd, ledning och stimulans. Dessa utmaningar eller utvecklingsbehov knyts ihop med bland annat behov av systematik för arbetet inom området, behov av rutiner eller kompetensutveckling för personalen. Nedan redogör Skolverket och SPSM kortfattat för de aspekter som myndigheterna inte tagit upp tidigare, men som återkommer i beskrivningarna från dialogutförare.

I en del dialoger berör elevhälsan utifrån att stärka dess roll, att få in elevhälsoperspektivet i det systematiska kvalitetsarbetet eller att utveckla samsyn och gemensam förståelse om elevhälsans uppdrag och skolans elevhälsoarbete i hela styrkedjan.

Några beskrivningar från dialoger tar upp arbetet med elevers närvaro och behov av att skapa samsyn och utveckla samarbete och samverkan för att främja närvaro och förebygga frånvaro hos barn och elever.

Vidare beskriver dialogutförare att huvudmän i en del dialoger uttrycker utvecklingsbehov som kopplar till ledning, stimulans och stöd. Det kan till exempel handla om att undervisning och stöd behöver utvecklas från åtgärdande till förebyggande och främjande. Det finns också huvudmän som tar upp utmaningarna med att gå från individfokus till att utveckla tillgängliga lärmiljöer för alla. Vidare nämns också, om än i något mindre utsträckning, övergångar mellan och inom skolformer eller samarbete med vårdnadshavare.

4.3.5 Huvudmäns önskemål om mer stöd från myndigheterna

Skolverkets och SPSM:s löpande uppföljning av kvalitetsdialoger med huvudmän visar att huvudmän i mer än hälften av de kvalitetsdialoger som genomförts uttryckt önskemål om mer stöd från Skolverket eller SPSM mellan kvalitetsdialogerna. Det handlar till exempel om stöd i form av fortsatt kontakt med dialogutförarna eller myndigheterna i stort, ibland uttryckt som kontinuerligt samtalsstöd, processtöd, ytterligare dialog eller återkopplingsmöte. En del huvudmän efterfrågar även stöd för att kunna utbyta erfarenheter med andra huvudmän som har liknande förutsättningar, genom till exempel nätverk. Huvudmän för små enskilda förskolor efterfrågar ofta stöd till styrelsen om huvudmannauppgiften, skolchefens roll eller om hur de ska bygga hållbara strukturer för sin verksamhet. Även stöd i det systematiska kvalitetsarbetet nämns ofta, bland annat när det gäller dokumentation eller mer konkret stöd för uppföljning och analys.

5. Slutsatser och fortsatt utveckling

Skolverkets och SPSM:s övergripande slutsats är att kvalitetsdialogerna, tillsammans med det nationella kvalitetssystemet, har potential att bidra till en samling runt förskolans och skolans uppdrag på såväl nationell som regional och lokal nivå i linje med regeringsuppdraget. Det nationella kvalitetssystemet bidrar med mål, indikatorer och faktorer för framgångsrik skolutveckling för att skapa en samling runt vad som är särskilt betydelsefullt för likvärdig utbildning av hög kvalitet. Kvalitetsdialogen bidrar genom att myndigheterna erbjuder alla huvudmän inom skolväsendet att, tillsammans i dialog med myndigheterna, samtala om och tillsammans utforska det som är särskilt betydelsefullt för huvudmannen i relation till det nationella kvalitetssystemet. Slutsatsen stöds av Statskontoret, som i sin delredovisning lyfter fram den övergripande slutsatsen att Skolverket och SPSM ”har genomfört sitt uppdrag på ett sätt som ligger väl i linje med regeringens intentioner” och att dialogerna genomförs ”på ett väl genomtänkt sätt”.⁵⁵ Statskontoret pekar också på några utvecklingsområden, vilka kommer att beröras senare i denna del.

Slutsatser utifrån de resultat som beskrivits i 4. *Resultat* kopplas nedan till regeringsuppdragets övergripande intentioner. Därefter beskrivs centrala aspekter som behöver tillvaratas och utvecklas.

5.1 Slutsatser med koppling till regeringsuppdragets övergripande intentioner

I regeringsuppdraget anges att kvalitetsdialogerna har flera syften och dessa beskrivs i kapitel 2. Det är ännu för tidigt att dra långtgående slutsatser om huruvida kvalitetsdialogerna uppfyller dessa syften.⁵⁶ I nedanstående avsnitt beskrivs de slutsatser myndigheterna än så länge kan dra med utgångspunkt i de uppföljningar och utvärderingar som har gjorts.

5.1.1 Kvalitetsdialogen och det nationella kvalitetssystemet – en viktig och angelägen insats

De uppföljningar som genomförts visar att huvudmän till stor del är positiva till kvalitetsdialogen och att kvalitetsdialogen bidragit till ökad förståelse för huvudmannens styrkor och utmaningar i förhållande till kvalitet och likvärdighet i verksamheten. Huvudmän uppger också att de med anledning av kvalitetsdialogen har fått ökad kunskap om sitt huvudmannans ansvar och förståelse för sitt uppdrag. Forumet som kvalitetsdialogen utgör kan även stödja huvudmän i att identifiera och skapa samsyn om utvecklingsområden i huvudmannens verksamhet inom och mellan olika skolformer och fritidshemmet. Statskontoret ser att kvalitetsdialogen

⁵⁵ Statskontoret (2025:4) *Dialog för ökad kvalitet och likvärdighet i skolan. En utvärdering. Delrapport*, s 23.

⁵⁶ Se 2.4 *Metodreflektion*.

”blir ett forum där representanter för olika delar i huvudmannens verksamhet samlas”.⁵⁷

Kvalitetsdialogen verkar därmed vara en viktig och angelägen insats för de flesta huvudmän. Det finns dock en viss skillnad mellan offentliga och enskilda huvudmäns upplevelser. Enskilda huvudmän skattar totalt sett värdet av kvalitetsdialogen något högre.⁵⁸ Denna skillnad är något som myndigheterna framöver behöver fortsätta följa. Myndigheterna behöver också göra fortsatta insatser för att kvalitetsdialogerna i högre grad ska upplevas som ett relevant stöd även för de kommunala huvudmännen.⁵⁹

5.1.2 Det höga deltagandet i kvalitetsdialogen är en viktig förutsättning

Kvalitetsdialogen är en frivillig insats. Ett högt deltagande i kvalitetsdialogen är en viktig förutsättning för att regeringsuppdraget ska få det genomslag som önskas. Som tidigare beskrivits tackar en majoritet av huvudmännen (84 procent) ja till dialogen. Uppföljningar visar även att insatsen i hög utsträckning når den tilltänkta målgruppen. Skolverket och SPSM har genom insatsen mött även de huvudmän som annars sällan eller aldrig möter staten. Detta gäller i huvudsak små enskilda huvudmän som enbart bedriver förskola.

Den grupp huvudmän (16 procent) som tackar nej till en kvalitetsdialog utgörs till stor del av små enskilda huvudmän. Den vanligaste anledningen de uppger är tids- och resursbrist, vilket kan handla om att de är just små och har svårare att få tid att delta även om insatsen är begränsad. Detta är en fråga som behöver undersökas närmare så att insatsen också kan nå dessa huvudmän.

5.1.3 Kvalitetsdialogen och det nationella kvalitetssystemet kan bidra till att stärka huvudmännens systematiska kvalitetsarbete

Genomförda uppföljningar visar att kvalitetsdialogerna i hög grad berör områden som går att koppla till framgångsfaktorn *Systematiskt kvalitetsarbete med undervisningen i fokus*. I Statskontorets delrapport framgår också att kvalitetsdialogen tydligt fokuserar på det systematiska kvalitetsarbetet.

Statskontoret menar att huvudmän med ett mindre utvecklat kvalitetsarbete mer sannolikt stärks i sitt arbete som ett resultat av dialogen. Däremot är det, enligt Statskontoret, ”svårare för myndigheterna att bidra till en starkt förmåga till planering, analys, uppföljning och resursfördelning” när det gäller huvudmän med komplexa organisationer.⁶⁰ En viktig fråga som Skolverket och SPSM tar med sig i sitt fortsatta arbete är hur kvalitetsdialogen bättre kan möta medelstora och stora huvudmän samt hur kvalitetsdialogen kan bidra till att huvudmäns uppföljning

⁵⁷ Statskontoret (2025:4) *Dialog för ökad kvalitet och likvärdighet i skolan. En utvärdering*. Delrapport, s 71.

⁵⁸ Se kapitel 4.2 för en mer detaljerad beskrivning.

⁵⁹ Vissa initiativ i denna fråga har redan tagits. Till exempel har de tre storstadskommunerna Malmö, Göteborg och Stockholm involverats mer i planeringen av sina kvalitetsdialoger för att skapa relevans och engagemang för den kommande dialogen.

⁶⁰ Statskontoret (2025:4) *Dialog för ökad kvalitet och likvärdighet i skolan. En utvärdering*. Delrapport, s 25.

och analys av utvecklingsinsatsers påverkan på undervisningen stärks. Det senare gäller även små enskilda huvudmän som bedriver förskola, vilket också stöds av Riksrevisionens rapport.⁶¹

Underlaget för analys som Skolverket och SPSM skickar till varje huvudman inför en kvalitetsdialog utgör en del i myndigheternas stöd till huvudmän att följa upp och analysera verksamheten. Skolverket och SPSM ser att underlaget tillsammans med framgångsfaktorerna i det nationella kvalitetssystemet kan stödja huvudmän i att identifiera utvecklingsområden för att höja kunskapsresultat och öka likvärdigheten inom verksamheten. Många huvudmän uppger att de genomfört aktiviteter som en följd av kvalitetsdialogen. Det är i nuläget inte möjligt att dra slutsatser om huruvida kvalitetsdialogen och de aktiviteter huvudmän uppger att de genomfört i slutändan faktiskt leder till ett förbättrat systematiskt kvalitetsarbete eller en undervisning av hög kvalitet. Statskontoret påpekar i sin delrapport att ”regeringen behöver ha rimliga förväntningar på vad en insats som är så pass begränsad i tid hos varje huvudman kan leda till på barn- och elevnivå”.⁶²

5.1.4 Kvalitetsdialogen bidrar till myndigheternas kunskap om huvudmännens styrkor och utmaningar

Huvudmännen bidrar i kvalitetsdialogen till myndigheternas förståelse för vilka styrkor och utmaningar som finns på lokal nivå med koppling till kvalitet och likvärdighet. Huvudmännens behov av utveckling, som de framställts i kvalitetsdialogerna, varierar stort. Det kan handla om alltifrån behov av en mycket grundläggande förståelse för sitt huvudmannauppgift till mer komplexa utmaningar med bristande likvärdighet inom och mellan verksamheter och/eller skolformer. Detta är i sig inget nytt,⁶³ men kvalitetsdialogerna har gett myndigheterna en mer nyanserad bild av huvudmäns olika behov utifrån skolformer, huvudmannatyper och barn- och elevantal samt geografisk kontext.

Även om slutsatser som kan dras från kvalitetsdialogerna på nationell nivå inte kan ses som representativa för alla huvudmän, så utgör dessa viktiga kvalitativa bidrag till en bredare kunskapsbild. Genom att kombinera den kunskap som kvalitetsdialogerna genererar med annan uppföljningsdata, såsom nationell statistik, granskningar och andra studier, kan myndigheterna få en mer nyanserad och robust bild av läget i skolväsendet. Denna bild kan också utgöra en kunskapskälla för myndigheterna i arbetet med att utveckla befintligt och nytt målgruppsanpassat stöd till huvudmän av olika slag. På Skolverket pågår ett större utvecklingsarbete där bland annat Skolverkets arbete med skolutveckling i stort ses över.⁶⁴ Det handlar om vilket stöd som ska ges utifrån regeringens politik

⁶¹ Riksrevisionen (2025) *Likvärdighet i förskolan – statens stöd, uppföljning och tillsyn*. Granskningsrapport RiR 2025:15.

⁶² Statskontoret (2025:4) *Dialog för ökad kvalitet och likvärdighet i skolan. En utvärdering. Delrapport*, s 33.

⁶³ Se bland annat bakgrund och skäl till beslut i själva regeringsuppdraget: Regeringens uppdrag till Statens skolverk, Statens skolinspektion, Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) och Skolforskningsinstitutet om insatser för ökad kvalitet och likvärdighet (U2018/02652 (delvis) U2021/03837).

⁶⁴ Skolverket (2025) *Beslut om åtgärder avseende uppdraget om Skolverkets interna organisation, uppdrag och styrning*. Beslut 2025-03-12. Dnr 2025:430.

och målgruppernas behov samt hur verksamheten ska bedrivas, särskilt med tanke på myndighetens regionala närvaro. Skolverket tar just nu också fram nya allmänna råd för systematiskt kvalitetsarbete samt nya tillhörande stödmaterial. SPSM utvecklar myndighetens stödutbud, både vad gäller innehåll och form, utifrån den kunskap som inhämtas genom bland annat kvalitetsdialogerna för att möta skolhuvudmäns behov av utveckling. Under 2025 har myndigheten stärkt stödet som riktar sig till vuxenutbildning och förskolor. SPSM ser också över behovet av nya arenor och nätverk. Därutöver har SPSM gjort anpassningar i arbetsprocessen för att möjliggöra att andra stödinsatser blir mer lättillgängliga för huvudmän som myndigheten möter i kvalitetsdialogen.

5.2 Viktiga aspekter att tillvarata och utveckla

De uppföljningar och utvärderingar som gjorts visar att det i genomförandet av kvalitetsdialogerna finns såväl sådant som behöver tillvaratas och förvaltas som sådant som behöver utvecklas och förändras. I detta avsnitt beskrivs några aspekter som myndigheterna bedömer är särskilt viktiga att tillvarata och utveckla.

5.2.1 Den övergripande strukturen för kvalitetsdialogernas genomförande och samverkan mellan Skolverket och SPSM bibehålls

Kvalitetsdialogernas genomförande grundar sig bland annat på den testverksamhet som Skolverket och SPSM genomförde under våren 2022 med ett urval av huvudmän. Skolverket och SPSM bedömer att kvalitetsdialogen även framöver ska bestå av de tre huvudsakliga delarna introduktionsmöte, dialog och återkoppling. Kontakten mellan myndigheterna och huvudmännen inför dialogen har kommit att bli en allt viktigare del. Den är en förutsättning för att dialogen ska bli ett fördjupat samtal mellan huvudmannen och myndigheterna.

En central del i kvalitetsdialogernas genomförande är den nära samverkan som arbetet innebär för Skolverket och SPSM. Genom uppdraget har myndigheterna utvecklat en gemensam grund och förståelse för uppdraget samt för dialogen som form och medel för utveckling. Det dialogbaserade arbetssätt som dialogutförarna använder har visat sig vara mycket uppskattat hos de allra flesta huvudmän som deltagit i en kvalitetsdialog. Den dialogkompetens som byggts upp under de tre första åren är därför en viktig del för myndigheterna att bibehålla och utveckla.

5.2.2 Myndigheternas arbete med att systematisera kunskap från kvalitetsdialogerna fortsätter

För närvarande pågår ett arbete med att göra en samlad bedömning av vilka lärdomar som dragits från kvalitetsdialogerna och hur dessa kan bidra till

respektive skolmyndighet utifrån myndighetens uppdrag.⁶⁵ Utöver de underlag som redan finns ska erfarenheter som dialogutförare gjort under den första cykelns arbete samlas in och analyseras. Kunskapen ska systematiseras och mynna ut i en så kallad syntesrapport som ska vara klar i december 2025.

I arbetet med syntesrapporten ingår att föreslå lämpliga strukturer och upplägg för hur myndigheterna på ett ändamålsenligt sätt framöver kan fortsätta att lära av kvalitetsdialogerna. Statskontoret riktade i sin delrapport viss kritik mot Skolverket och SPSM. De menade att myndigheterna borde ha kommit längre i arbetet med att systematisera kunskapen som kvalitetsdialogerna genererar och ”att det i dagsläget finns risk att mycket av den kunskap som myndigheterna samlar på sig stannar inom enhets- och avdelningsgränserna på myndigheterna”.⁶⁶ Myndigheterna har sedan starten av kvalitetsdialogerna prövat olika metoder och fört diskussioner om hur innehållet i dialogerna ska sammanställas och analyseras så att det kan bli användbart i ett bredare sammanhang. Rapporten blir ett viktigt underlag för myndigheternas fortsatta arbete med att tillvarata de erfarenheter kvalitetsdialogerna ger.

5.2.3 Genomförandet av kvalitetsdialogen behöver differentieras mer

Statskontoret lyfter i sin delredovisning bland annat fram behovet av att differentiera kvalitetsdialogerna mer. Skolverket och SPSM gör samma bedömning. För närvarande pågår ett utvecklingsarbete som syftar till att utveckla differentieringen på olika sätt. I det följande beskrivs några områden som ingår i detta arbete.

Introduktionsmötet

Introduktionsmötet är den del av kvalitetsdialogen som är mest standardiserad, även om innehållet har utvecklats under de tre åren som uppdraget pågått. Inför cykel 2 ser Skolverket och SPSM att introduktionsmötena kommer att behöva anpassas utifrån huvudmäns tidigare erfarenhet av en kvalitetsdialog. Det handlar bland annat om att differentiera introduktionsmötena för att möta både helt nya huvudmän och huvudmän som redan deltagit i en kvalitetsdialog. Det kommer också med största sannolikhet att finnas huvudmän som deltagit i en kvalitetsdialog, men där ansvariga personer inom verksamheten har bytts ut.

Anpassa genomförandet till mellanstora och stora huvudmäns förutsättningar och behov

Skolverket och SPSM ser att kvalitetsdialogen kan differentieras mer, både i form och innehåll, för att bättre möta huvudmän utifrån deras behov och förutsättningar. Differentiering handlar också om att mer effektivt använda myndigheternas resurser på bästa sätt.

⁶⁵ Skolverket (2025) *Direktiv avseende Lärdomar från kvalitetsdialoger*. Dnr 2025:1279.

⁶⁶ Statskontoret (2025:4) *Dialog för ökad kvalitet och likvärdighet i skolan. En utvärdering. Delrapport*, s101.

I synnerhet när det gäller stora och mellanstora huvudmän ser Skolverket och SPSM att kvalitetsdialogen behöver utvecklas för att inte upplevas som alltför ytlig och allmän. Differentieringen kan till exempel handla om att ha fler avstämningsmöten inför en kvalitetsdialog med huvudmän som har mer komplexa organisationer eller att erbjuda fler dialogtillfällen till huvudmän som har många skolformer.

Användning av myndigheternas resurser

Frågan om hur myndigheternas resurser ska fördelas, utifrån regeringsuppdragets syfte att öka kvalitet och likvärdighet och att nå samtliga huvudmän, är komplex. I den första cykeln av kvalitetsdialoger har erbjudandet att delta i kvalitetsdialogen sett likadant ut för alla huvudmän. Även om själva dialogen och återkopplingen i tid anpassas efter till exempel huvudmannens storlek och antal skolformer, så möter myndigheterna varje huvudman enskilt. Myndigheterna har sett att det har funnits stora fördelar med att kunna anpassa dialogen och återkopplingen utifrån huvudmannens unika förutsättningar och behov.

Samtidigt lyfter Statskontoret i sin delredovisning att en konsekvens av att så stor andel av Sveriges huvudmän är små enskilda förskolor, är att myndigheterna i dagsläget lägger ”en mycket stor andel av myndigheternas resurser på huvudmän där en mycket liten andel av barnen och eleverna befinner sig.” Barnunderlaget hos de huvudmän som enbart bedriver förskola utgör endast 6 procent av det totala barn- och elevunderlaget. Det kan finnas anledning att fundera över om myndigheterna, ur ett resursperspektiv, skulle kunna differentiera genomförandet av kvalitetsdialogerna mer för olika huvudmän.

Å andra sidan har Riksrevisionen i sin granskning ”Likvärdig förskola – statens stöd, uppföljning och tillsyn”, bland annat kommit fram till att ”förskolan fått litet utrymme i regeringens och skolmyndigheternas arbete [och] bedömer att regeringen och skolmyndigheterna inte arbetar effektivt för att främja en likvärdig förskola”.⁶⁷ Vidare bedömer Riksrevisionen att detta ”leder till en ojämlik tillgång till statens resurser och stöd, vilket kan påverka likvärdigheten negativt”.⁶⁸

Riksrevisionen har inte specifikt tittat på kvalitetsdialogen i sin granskning, men rapporten är ändå ett viktigt underlag när Statskontorets syn på Skolverkets och SPSM:s fördelning av hur resurser används effektivt i kvalitetsdialogen ska beaktas. I det arbetet kommer Statskontorets bedömning ”att Skolverket och SPSM kan vara mer strategiska i var insatserna gör störst nytta och hur myndigheterna fördelar sina resurser till olika typer av huvudmän”⁶⁹ vägas in tillsammans med Riksrevisionens slutsatser och rekommendationer gällande förskolan. Kvalitetsdialogen skulle kunna vara ett sätt att tillgodose behovet av en mer jämlik tillgång till statens resurser och stöd.

⁶⁷ Riksrevisionen (2025) *Likvärdighet i förskolan – statens stöd, uppföljning och tillsyn*. Granskningsrapport RiR 2025:15, s 59.

⁶⁸ Ibid.

⁶⁹ Statskontoret (2025) *Dialog för ökad kvalitet och likvärdighet i skolan. En utvärdering*. Delrapport, s 31.

5.2.4 Stödet till huvudmän mellan kvalitetsdialoger ska utvecklas

Utifrån huvudmäns uttryckta önskemål om mer stöd mellan kvalitetsdialoger genomfördes under 2024 några pilotverksamheter i syfte att undersöka hur myndigheterna kan stödja huvudmännen i deras arbete mellan dialogerna. Pilotverksamheterna föll väl ut och kommer därför att permanentas från och med 2026, enligt beskrivningen nedan. Utöver pilotverksamheter kommer även regionala återföringskonferenser att genomföras.

Ytterligare uppföljning med huvudmän

Kvalitetsdialogerna kommer att utökas till att innehålla ytterligare ett uppföljande möte med huvudmän. Det uppföljande mötet ska erbjudas cirka sex månader efter återkopplingsmötet, den i dag sista delen av en kvalitetsdialog. Syftet med insatsen är att möta huvudmäns behov av att få uppföljning och stöd kring sitt kvalitetsarbete under en längre tid. Den ytterligare uppföljningen kan organiseras på två olika sätt: som en ordinarie del av kvalitetsdialogerna alternativt som ett erbjudande till de huvudmän som önskar.

Nätverk för enskilda mindre förskolor

Regionkontor planerar att från och med 2026 börja genomföra årliga nätverk för enskilda mindre förskolor. Nätverken syftar till att möta det behov av fler kontaktytor som målgruppen huvudmän för enskilda mindre förskolor uttryckt till myndigheterna i samband med genomförda kvalitetsdialoger. Nätverken ska rikta sig till huvudmannen och samtliga huvudmän för enskilda mindre förskolor i valda regioner ska bjudas in. Den storleksmässiga avgränsningen baserar sig på Statskontorets definition av små huvudmän, nämligen huvudmän som enbart bedriver förskolor med upp till 50 barn.

Regionala årliga återföringskonferenser

Huvudmän har i kvalitetsdialoger uttryckt en önskan att få ta del av de kunskaper som dialogerna genererar på nationell nivå samt att få del av hur andra huvudmän arbetar med kvalitet och likvärdighet. Regionala årliga återföringskonferenser med huvudmän syftar till att myndigheterna ska dela med sig av erfarenheter och insamlad kunskap som kvalitetsdialogerna genererar. Återföringskonferenserna ska även innehålla erfarenhetsutbyte mellan huvudmän.

Skolverkets och SPSM:s bedömning är att årliga återföringskonferenser tillsammans med huvudmän ligger i linje med regeringsuppdragets intention att genom kvalitetsdialogen bidra med en tydligare nationell bild av läget i skolväsendet samt att sprida lärande exempel.

Referenser

- OECD (2015) *Improving Schools in Sweden. An OECD perspective*. Rapport.
- Regeringen (2021) *Uppdrag till Statens skolverk, Statens skolinspektion, Specialpedagogiska skolmyndigheten och Skolforskningsinstitutet* (U2021/03837). Regeringsbeslut 2021-09-23.
- Regeringen (2022) *Uppdrag att utvärdera insatser och åtgärder för kvalitet och likvärdighet* (U2022/02901).
- Regeringen (2023) *Ändring av uppdraget om insatser för ökad kvalitet och likvärdighet* (U2023/01278). Regeringsbeslut 2023-04-05.
- Riksrevisionen (2025) *Likvärdighet i förskolan – statens stöd, uppföljning och tillsyn*. Granskningsrapport RiR 2025:15.
- Skollagen (2010:800).
- Skolverket (2012) *Enskilda huvudmän och skolmarknadens ägarstrukturer*. Skolverkets aktuella analyser 2012.
- Skolverket (2014) *Privata aktörer inom förskola och skola*. En nationell kartläggning av enskilda huvudmän och ägare.
- Skolverket (2015) *Allmänna råd för systematiskt kvalitetsarbete*.
- Skolverket (2021) *Systematiskt kvalitetsarbete hos huvudmän för förskola och grundskola*. En kartläggning.
- Skolverket (2023) *Formativ uppföljning av kvalitetsdialoger med huvudmän, omgång 1 och omgång 2*. Dnr 2022:1137.
- Skolverket (2023) *Redovisning av uppdraget Insatser för ökad kvalitet och likvärdighet* (U2018/02652 (delvis) U2021/03837). Dnr 2022:353.
- Skolverket (2024) *Enskilda huvudmän i grund- och gymnasieskolan*. Rapport 2024:4.
- Skolverket (2024) *Formativ uppföljning av kvalitetsdialoger, rapport 2*. Dnr 2022:1137.
- Skolverket (2024) *Uppföljning av kvalitetsdialoger 2024 – resultatindikatorer samt övrig uppföljning*. PM. Dnr 2024:2818.
- Skolverket (2024) *Vägledning för genomförande av kvalitetsdialoger*. Dnr 2023:851.
- Skolverket (2025) *Beslut om åtgärder avseende uppdraget om Skolverkets interna organisation, uppdrag och styrning*. Beslut 2025-03-12. Dnr 2025:430.
- Skolverket (2025) *Direktiv avseende Lärdomar från kvalitetsdialoger*. Dnr 2025:1279.
- Skolverket (2025) *Enskilda huvudmän i förskolan*. Rapport 2025:9.

Skolverket (2025) *Kommuners användning av kommunal vuxenutbildning på entreprenad*. Rapport 2025:7.

Skolverket (2025) Skolverkets årsredovisning 2024.
<https://www.skolverket.se/publikationer?id=13204>

Skolverkets processbeskrivning 7.6.1 *Erbjuda och genomföra nationella kvalitetsdialoger*. Dnr 2023:851.

SOU 2022:53 (2022) *Statens ansvar för skolan – ett besluts- och kunskapsunderlag. Volym 1. Utredningen om ökat statligt ansvar för skolan*.

Specialpedagogiska skolmyndighetens processbeskrivning 4.4.4 *Erbjuda och genomföra kvalitetsdialoger med huvudman*. Dnr 1 STY-2025/559.

Specialpedagogiska skolmyndigheten (2025) *Vägledning för genomförande av kvalitetsdialoger*. Dnr 1 STY-2025/559.

Statskontoret (2025:4) *Dialog för ökad kvalitet och likvärdighet i skolan. En utvärdering*. Delrapport.

Skolverket